

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Од 8. јуна ове године грађани Србије ослобођени су обавезе достављања одређене документације, односно подаци се прибављају по службеној дужности, и то бесплатно

КОНТАКТ ЦЕНТАР

Радним данима
8-15h

0700/017-017

по цени локалног позива

011/3060-680

за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

КРАЋЕ ЧЕКАЊЕ ПРЕД ШАЛТЕРИМА

ИЗДАВАЧ: Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:
Весна Анастасијевић

РЕДАКЦИЈА:
Париска бр. 9,
11000 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2030-745
факс: 2638-201

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК ЗА ВОЈВОДИНУ:
Мирослав Мектеровић
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@pivojv.rs

ШТАМПА:
Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2030-745

Рукописи и фотографије се не враћају.

Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

Честитке за рођендан „Гласа осигураника“

Часопис Фонда ПИО „Глас осигураника“ излази већ пуних 47 година. То није кратак период и таквим континуитетом појављивања мало које новине у нашој земљи могу да се похвале.

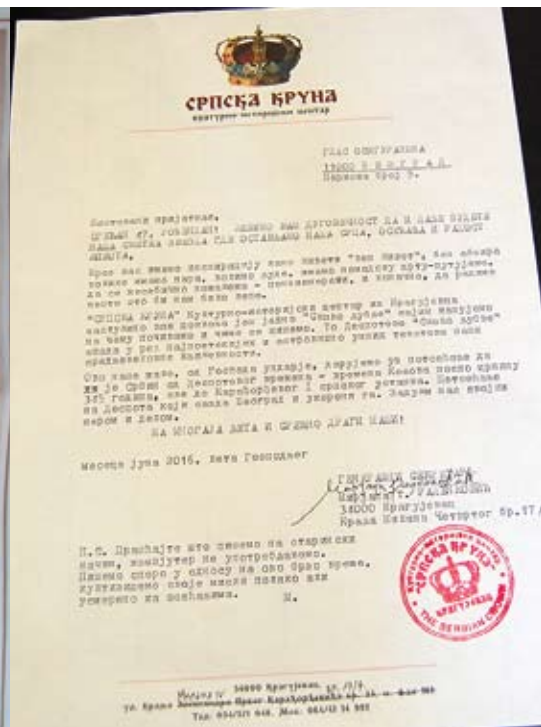
Поводом нашег рођендана, 14. јуна, у редакцију су стигле бројне честитке, а примили смо и неколико телефонских позива наших највернијих читалаца који су нам упутили лепе жеље за даљи рад.

Посебно нам је пријало признање које смо добили из Крагујевца. Наиме, чланови Културно-историјског центра „Српска круна“ уз честитке за рођендан нашег и вашег листа, послали су нам и захвалницу – повељу „Слово љубве“.

Заиста смо поносни на речи које су нам упућене и од свег срца им захваљујемо. Желели смо и са нашим драгим читаоцима да поделимо ово лепо признање, уз наду да ћемо се још дуго дружити и доносити вам корисне и забавне информације.

Година 1974. донела је мноштво промена, а оне нису мимоишле ни наш часопис. Конституишу се самоуправне интересне заједнице, те и редакција листа постаје непосредно везана за СИЗ. „Глас осигураника“ наставља редовно да излази и током деведесетих година, без обзира на све тешкоће, и да се бесплатно доставља читаоцима. Од 1. јануара 2008. функционише јединствени Фонд за пензијско и инвалидско осигурање који је објединио претходна три фонда – фонд запослених, самосталних делатности и пољопривредника. Њима је почетком 2012. године придружен и Фонд за социјално осигурање војних осигураника, те је и садржај листа обогаћен новим темама које су од интереса за предузетнике, власнике фирми, војна лица, пољопривреднике...

Тајна трајања „Гласа осигураника“ је у томе што се увек бавио темама које су од највећег значаја за грађане ове земље, а којима се други медији баве повремено и недовољно или се уопште не ба-

Први број „Гласа осигураника“ појавио се, да подсетимо, 14. јуна 1969. године, на иницијативу Републичке заједнице социјалног осигурања радника Србије. Лист је излазио петнаестодневно, на 24 стране, продавао се на киосцима по цени од један динар, а могао је да се набави и у претплати. Тадашњи „Глас осигураника“ је имао редакцију са 14 запослених, а први главни и одговорни уредник био је Душан Максимовић. Лист је и у то време био свестрани информатор а саговорници су му увек били најбољи познаваоци пензијског, инвалидског и социјалног осигурања.

Касно. Као што и сам назив листа каже, центар нашег интересовања су осигураници, дакле свет рада, и корисници – пензионери, али и све остале социјалне категорије.

Очекујемо и даље ваше предлоге, сугестије, похвале и критике, јер нам је веома важна та повратна комуникација коју негујемо деценијама.

У том циљу на сајту Фонда ПИО (www.pio.rs) постављена је анкета у којој, поред осталог, можете да искажете своје задовољство или неслагање са нашим радом. Било би нам драго да што више читалаца попуни понуђену анкету. **Редакција**

НОВИ ЗАКОН О ОПШТЕМ УПРАВНОМ ПОСТУПКУ

Уместо грађана податке прибављају институције

Закон о општем управном поступку, који је ступио на снагу 9. марта 2016. године, биће у примени од 1. јуна 2017. године, изузев одредаба чл. 9, 103 и 207 које су почеле да се примењују истеком 90 дана од дана ступања на снагу овог закона, односно 8. јуна 2016. године.

На основу ових одредаба, од 8. јуна ове године грађани Србије су ослобођени обавезе достављања одређене документације, односно подаци ће се прибављати по службеној дужности, и то бесплатно. Документацију ће, уместо грађана, обезбеђивати државни службеници увидом у електронску базу података, односно разменом са другим надлежним институцијама, чиме ће грађанима бити олакшано остваривање права и скраћено време чекања пред шалтерима. На овај начин ће такође бити извршена и уштеда, како у случају личног буџета грађана, тако и на плану буџета државне управе и локалне самоуправе.

Према одредбама новог Закона о општем управном поступку, орган је дужан да по

службеној дужности, у складу са законом, врши увид у податке о чињеницама неопходним за одлучивање о којима се води службена евиденција, да их прибавља и обрађује, а од странке да захтева само оне податке који су неопходни за њену идентификацију и документе који потврђују чињенице о којима се не води службена евиденција.

Институције су такође дужне да размењују податке, па је тако орган који води управни поступак а не поседује одређене податке, у обавези да их тражи од другог органа који о њима води службenu евиденцију, а рок за размену података међу институцијама је 15 дана.

Закон такође предвиђа казну од 5.000 до 50.000 динара за прекршај овлашћеног службеног лица које се не буде придржавало одредби овог закона.

Грађани и даље имају могућност да документацију прибављају сами. Наиме, у поступку који се покреће по захтеву странке орган може да врши увид, прибавља и обрађује личне податке о чињеницама о којима се води службена еви-

денција када је то неопходно за одлучивање, осим у случају када странка изричито изјави да ће те податке прибавити сама. У складу са тим, у законом предвиђеном року извршена је измена образаца Фонда ПИО, па се у оквиру сваког обрасца за остваривање неког од права пензијског и инвалидског осигурања налази и образац изјаве у којој осигураник, односно корисник има могућност да наведе које податке ће прибавити сам и благовремено их доставити Фонду.

Дакле, међу великим бројем институција на које се овај закон односи, налази се и Фонд ПИО. Поводом почетка примене новог Закона о општем управном поступку, Фонд ПИО је предузео низ активности и покренуо иницијативе за договоре са републичким и локалним органима и државним организацијама о сарадњи и међусобној размени података. Са Управом за град Београд, као и са већином локалних органа управе и државним организацијама, размењене су и-мејл адресе контакт особа до успостављања електронске размене

података у пуном капацитету, а такође су припремљени и протоколи о међусобној сарадњи. Представници Фонда такође су присуствовали састанку одржаном овим поводом 10. јуна 2016. године у Градској управи, са министарком за државну управу и локалну самоуправу Кори Удовички, као и са представницима Градске управе и Централног регистра обавезног социјалног осигурања.

Када је реч о реакцијама странака поводом почетка примене одредаба овог закона, како кажу у Фонду, оне су позитивне.

– С обзиром на то да су грађанима олакшане процедуре за остваривање права, а на основу малог броја захтева за самостално прибављање докумената, могло би се закључити да грађани имају поверења у Фонд ПИО. Према искуству београдске филијале, пошто је она и највећа у Србији, странке се углавном радије одлучују за то да ми прибавимо и проверимо потребна документа – каже за „Глас осигураника“ Љиљана Вујовић, заменик директора Филијале за град Београд.

В. К.

ПРВИ САВЕТОДАВНИ ДАНИ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ

Још квалитетнија сарадња два фонда

Добра пракса међународне сарадње између пензијских фондова коју је РФ ПИО успоставио са многим земљама у окружењу организовањем Дана разговора, крајем јуна проширена је и на Црну Гору. Први саветодавни дани између фондова две земље одржани су 23. јуна 2016. у Београду и сви заинтересовани грађани који имају стаж у обе државе и неко питање за саветодавце из црногорског фонда могли су тада да у Београду добију одговор и објашњење од стручњака из Србије и Црне Горе.

Саветодавце из подгоричког фонда предводио је директор Душан Перовић, а са грађанима су разговарали Милка Вранеш, помоћник директора, Снежана Лазовић, начелница Одсека за инострано осигурање, и Дарко Смолковић, координатор у овом одсеку. Из РФ ПИО Србије, предвођени директорком Драганом Калиновић, саветодавци су били Снежана Марковић, начелник у Сектору за остваривање права из ПИО, Милош Пантелић, контролор, и Милена Чоркало, координатор у овом сектору. Завод за социјалну за-

Директори српског и црногорског фонда обишли саветодавце

вези са остваривањем права из пензијског и инвалидског осигурања, рекла је новинарима Драгана Калиновић.

– Наша два фонда изузетно добро сарађују и ту сарадњу свакодневно унапређујемо. Сада први пут присуствујемо оваквом међународном саветовању са Црном Гором и то је могућност да грађани на једном месту добију све информације

стаж у две државе, којих је непоредиво више и тек ће остварити право на пензију. Морам да кажем да је сарадња између наша два фонда доведена до највишег нивоа ефикасности, електронски размењујемо све податке тако да корисници потпуно остварују своја права као да су радили све време у једној држави, што смо некад и били – истакла је директорка Калиновић.

О изузетно квалитетној сарадњи два фонда говорио је и директор Фонда ПИО Црне Горе, Душан Перовић.

– Ово је први пут да наша два фонда настоје да грађанима Србије и Црне Горе омогуће да на један нови и квалитетнији, бржи и ефикаснији начин остваре сва права из области пензијског и инвалидског осигурања. Фонд ПИО Црне Горе исплаћује око 5.300 корисника црногорских пензија који живе у Србији и исплата иде сваког 20. у месецу без икаквих проблема и застоја. За будуће пензионере могу да кажем и да је законски рок за доношење решења 30 дана и да се углавном поштује када је сва документа-

ција комплетна – објаснио је директор Перовић.

Велико интересовање новинари су показали за нове законске одредбе у Црној Гори којима се гарантују накнаде, често веће од регуларне пензије, за жене са троје и више деце.

– У питању је надокнада која се исплаћује мајкама са троје и више деце и износи од 193 до 330 евра месечно, што зависи од дужене стажа и броја деце. Наиме, жене које имају троје деце треба да имају најмање 25, а оне са четворо и више деце минимум 15 година радног стажа да би могле да остваре право на ову накнаду. Право могу остварити и жене које су већ у пензији чији је износ мањи од накнаде, тако да смо до сада већ обуставили око 4.200 пензија и мајке су почеле да примају накнаду, јер је тај износ већи од пензије коју су имале. Треба рећи и да право на накнаду имају и жене које имају стаж у обе државе, Србији и Црној Гори, као и оне са сразмерним пензијама – објаснио је директор Душан Перовић.

За прве саветодавне дане пријавило се више од двадесет

штиту Србије представљао је Милош Никач, помоћник директора.

Ово је прилика да сви осигураници и корисници који имају стаж у две државе добију правну помоћ, инструкцију, савет или да на други начин реше евентуална питања која имају у

како да на најбржи начин остваре своја права, реше евентуалне проблеме око стажа који им недостаје и сазнају начин како да се то исправи. Фонд ПИО Црне Горе исплаћује око 5.300 пензија у Србију (а РФ ПИО око 5.600 у Црну Гору), чему се додају и осигураници који имају

сет грађана, а они који су за ову могућност чули касно дошли су и без пријаве и сви су, наравно, били примљени. Утисци су били више него задовољавајући. Никола Шћепановић, Ружица Вујачић, Радојица Бандовић, Нинослав Милетић само су неки од грађана који су после разговора са саветодавцима истакли да су сазнали све што их је занимало, да им много значи што све информације и одговоре могу да добију овде уместо да се излажу трошковима и путују у Црну Гору. Сви су нагласили да се надају да ће са овако добром праксом бити настављено и наредних година.

Саветодавци из црногорског Фонда ПИО такође су били јако задовољни оваквим видом комуникације са грађанима и захвални колегама из српског Фонда ПИО што су са њима несебично поделили искуства у организовању саветодавних дана.

Све функционисало беспрекорно

– Ми заиста до сада нисмо имали ни једне саветодавне дане ни са једном државом са којом имамо споразум о социјалном осигурању. Видимо да је ваше искуство дугогодишње, да су утисци и грађана и саветодаваца увек више него позитивни и спремни смо да и сами почнемо да на овакав начин са-

рађујемо и са вама и са другима. Већ на јесен организоваћемо Дане разговора код нас са вашим саветодавцима. Морам да истакнем стварно велику и несебичну помоћ свих колега из вашег фонда, посебно саветнице Александре Банић која је заиста све што зна поделила са нама. Ниједно наше пита-

ње није остало без детаљног и конкретног одговора, све нам је до танчина објашњено и максимално ћемо користити сва искуства колега из Србије у организовању саветодавних дана – истакла је за наш лист Милка Вранеш, помоћник директора Фонда ПИО Црне Горе.

Весна Анастасијевић

ФИЛИЈАЛА КРАЉЕВО ДОБИЛА ПОКРЕТНУ ПЛАТФОРМУ ЗА ОСИ

Олакшан приступ инвалидним лицима

У Филијали Фонда ПИО у Краљеву прошлог месеца је пуштена у функцију вертикална покретна платформа за особе са инвалидитетом.

Поред челних људу Фонда, овом догађају је присуствовао и ресорни министар Александар Вулин. Тим поводом министар је изјавио да је Фонд ПИО из сопствених средстава одвојио више од 12 милиона динара за такве намене у читавој Србији. Министар је захвалио краљевачкој филијали Фонда ПИО, али и Републичком фонду ПИО што је испоштовао препоруку Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања да све институције у његовом оквиру буду максимално доступне свим особама са инвалидитетом.

– Сада ће особе за инвалидитетом у Краљеву моћи да користе и ову филијалу у потпуности и више неће бити ни физичких препрека да остваре своја права и све оно што им закон гарантује – рекао је Вулин.

Челници Фонда и министар Вулин на пуштању рампе у рад

Министар је навео да очекује да ће платформе бити постављене у читавој републици, у свакој институцији, јер ће то омогућити да суграђани са инвалидитетом користе све оно што користе и други.

Предузеће „Застава инпро“ из Крагујевца, које израђује покретне платформе, запошљава особе са инвалидитетом, а захваљујући улагању Фонда ПИО

предузеће је усвојило нову технологију, нови програм и уштедело знатну количину новца, нагласио је министар.

– Филијала Краљево је врло стабилна филијала, и по квалитету и по ажурности, и ово је био један од последњих сегментата да бисмо апсолутно омогућили све услове грађанима да остварују своја права у овој филијали – рекла је приликом

пуштања у рад покретне платформе за особе са инвалидитетом Драгана Калиновић, директорка РФ ПИО.

Она је напоменула да 4,5 милиона грађана Србије остварује право у Фонду ПИО. У Краљеву је то око 100.000 грађана: 50.000 осигураника и 41.000 пензионера, док накнаде за туђу помоћ и негу и друга социјална давања користи око 5.000 особа

Драгана Калиновић је истакла да је захваљујући предузећу „Застава инпро“ омогућено да се покретне платформе за особе са инвалидитетом више не увозе, што повећава уштеду за најмање 50 одсто. Вредност једне платформе је око 700.000 динара, а вредност исте платформе из увоза је око 1,7 милиона динара.

Весна Костић, уз Удружења дистрофичара Краљево, рекла је тим поводом да се нада да ће ускоро и остале установе у Краљеву бити прилагођене за приступ, као на пример позориште, биоскоп и др.

Р. М.

СУСРЕТ ДИРЕКТОРА ФОНДОВА/ЗАВОДА ЗА ПИО ДРЖАВА РЕГИОНА

Предности електронске размене података

Главна тема овогодишњег сусрета директора било је инвалидско осигурање

Традиционални, 8. сусрет директора фондова/завода пензијског и инвалидског осигурања држава насталих на простору бивше СФРЈ, ове године одржан је у Љубљани, у организацији Завода за пензијско и инвалидско осигурање Републике Словеније. Сусрету су присуствовали директори свих фондова/завода у државама региона, са сарадницима. Делегацију Републике Србије представљали су Драгана Калиновић, директор РФ ПИО, и Зоран Пановић, директор Завода за социјално осигурање.

Главна тема овогодишњег сусрета директора било је инвалидско осигурање, тачније „Законодавно уређење инвалидског осигурања и представљање примера добре праксе у природи стручног рада и професионалне рехабилитације“. Презентацију РФ ПИО на ову тему одржао је др Дика Кајевић, директор Сектора за медицинско вештачење. Слушајући излагања других држава о правима и условима инвалидског осигурања могла се уочити разлика у дефиницији инвалидности, у праву на професионалну рехабилитацију осигураника које немају све државе, разлика у дефиницији рока, јер у другим државама законски рок за доношење решења по захтеву тече од дана када се комплетира документација, а не од дана подношења захтева. Удео инвалидских пензионера у

укупном броју пензионера у свим државама бележи пад, а када се упоредно сагледају узроци инвалидности, на првом месту су, у свим државама, или болести крвотока или тумори.

Сусрет директора фондова/завода увек је добра прилика да се размене информације о променама у прописима који регулишу пензијски систем у свакој држави, те се и ове године говорило о најважнијим иновацијама у законима.

Управо су ови сусрети директора у ранијим годинама били окосница договора и потписивања међусобних билатералних споразума о електронској размени података између носилаца пензијског осигурања, а како су до сада готово све државе створиле правни предуслов за размену података о датуму смрти, овом приликом се говорило о ефектима и уштедама за фондове, које су значајне. Досадашње уштеде крећу се од 100.000 до 1.400.000 евра, зависно од државе, а настале су тако што су фондови добијали информацију о смрти корисника у истом месецу када је преминуо, те се нису стварале преплате. Чули су се предлози о надградњи споразума електронском разменом података о школовању за породичне пензионере, чиме би се убрзало остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања за осигуранике који имају стаж у две или више држава.

Спровођење међународних споразума о социјалном осигурању, са посебним нагласком на поступцима поновног одређивања пензија (прерачун пензија) у складу са одредбама билатералних споразума о социјалном осигурању, који још нису окончани (велики број предмета), тема је о којој се на сваким сусретима директора расправља. Закључак ових сусрета јесте да се на томе мора интензивније радити, како би се, што пре, та велика и деликатна обавеза фондова окончала. Постигнут је договор да се настави са праксом одржавања међународних дана саветовања (на којима се, у непосредном контакту, осигураницима и корисницима права пружају стручна помоћ и савети у остваривању права) између носилаца пензијског и инвалидског осигурања и да се таква пракса уведе између свих фондова/завода.

У Љубљани је, у истом периоду, одржан и 21. Конгрес EUMASS (Европска унија за осигурање у медицини и социјалну сигурност) и четврти Конгрес медицинских радника Словеније, на којима је више од 650 учесника из 25 земаља разматрало бројна питања у вези са медицинским вештачењем у области социјалног осигурања. У уводном делу оба конгреса присуствовали су представници делегације Републике Србије, а лекари вештачи Фонда учествовали су у тематским панелима.

Јелица Тимотијевић

Бање спремне за прве пензионере

У току је обавештавање корисника о упућивању на рехабилитацију о трошку Фонда ПИО, а датуми одласка, као и до сада, договарају се у складу са расположивим терминима у бањама и РХ центрима

Још један конкурс за бесплатну рехабилитацију пензионера у бањама и лечилиштима Србије успешно је окончан. Да подсетимо, за ову намену је ове године издвојено око 360 милиона динара, а на основу просечних цена у бањским лечилиштима током ове године о трошку Фонда боравиће 11.407 корисника пензија.

Из целе Србије пријаве је послало скоро 40.000 пензионера – на подручју уже Србије конкурисало је 32.658 корисника, од тога највише бивших запослених. На територији АП Војводине пријаве је послало 7.237 пензионера свих категорија. Према речима Зоре Канкараш, саветнице директора Покрајинског фонда ПИО, према одобреним средствима за ову намену филијалама РФ ПИО са територије Војводине, пут РХ центара и бања Србије на бесплатну рехабилитацију требало би да оде укупно 2.970 корисника пензија, од тог броја 2.750 пензионера из категорије запослених, 213 из категорије самосталних делатности и седам из категорије пољопривредних пензионера.

– Од 7.237 пријављених, 5.331 војвођански сениор испунио је услове из конкурса, а 1.906 њих не испуњава те услове (што је за 103 пензионера мање него прошле године). Од оних корисника пензија који не испуњавају услове из конкурса, најви-

Пажљиво разгледање коначне ранг листе у Пироту

ше их је из групе који примају сразмерну (ино) пензију, јер у укупном износу примају више од 23.463 динара, што је био лимит, или нису приложили потребну документацију. Пут бања и РХ центара не могу ићи ни они пензионери који су конкурисали, а још није протекло пет година откако су већ једном искористили право на бесплатну рехабилитацију – објаснила је на примеру војвођанских пензионера саветница Канкараш због чега велики број пензионера не испуњава чак ни услове конкурса.

Уговори су закључени са 24 бање, коначне ранг-листе су објављене, а корисници који су остварили ово право добијају обавештења о упућивању на бесплатну рехабилитацију на кућну адресу. И ове године ће сваки корисник поред информације која бања му је додељена, бити обавештен и о томе из којих области се у бањи пружају услуге, односно за шта је лечилиште специјализовано, као и

о спецификацији услуга које ће му бити пружене у периоду рехабилитације. Списак области разликује се у зависности од тога о којој бањи је реч, па се може односити на физикалну медицину, ендокринологију, урологију, реуматска обољења итд., док је спецификација услуга за сваку бању иста. Она подразумева: лекарски преглед приликом пријема са формирањем историје болести, основне и циљане лабораторијске анализе, редовне визите одељењског лекара сваког радног дана, а током поподнева, ноћи и нерадним данима дежурног лекара, затим све терапијске процедуре из области за које је бања специјализована, при чему број и врста дневних терапија зависе од општег стања и клиничког налаза на прегледу (може бити најмање три врсте терапија), као и формирање отпусне листе.

Треба нагласити да уколико корисник из објективних разлога не може да користи бесплат-

ну рехабилитацију у термину који му је заказан мора седам дана пре тог датума писменим путем да обавести надлежну филијалу, као и РХ центар из којег је добио позив. У обавештењу треба да наведе и разлог због којег је спречен да у назначеном термину борави у бањи. Уколико то не уради на време, корисник неће моћи поново да добије бесплатну рехабилитацију наредних пет година, односно третираће се као да је искористио свој термин.

У току је обавештавање корисника о упућивању на бесплатну рехабилитацију, а датуми одласка, као и до сада, договарају се у складу са расположивим терминима у бањама и РХ центрима.

Иначе, ове године ће највећи број корисника пензија на бесплатну рехабилитацију отићи у специјалну болницу „Меркур“ у Врњачкој Бањи, чак 1.320 пензионера из целе Србије. У Бањи Ковиљачи боравиће 1.169 пензионера, док ће у Нишкој бањи, Бањи Јунаковић у Апатину и врдничком „Термалу“ боравити по 760 корисника пензија. У Ивањици, на Златибор и у Пролом бању ове године отићи ће по око 600 пензионера, док ће остали бити позвани у друге бање са којима Фонд има уговоре о бесплатној рехабилитацији корисника пензија.

За све кориснике је важно да знају да су лекари Фонда ПИО на основу медицинске документације коју су уз пријаву приложили одлучивали о томе коме је која бања најпотребнија, односно у којој ће му опоравак најбоље пријати.

Подсећамо све оне који ове године користе бесплатну рехабилитацију да чувају карте за превоз од свог места до бање у коју су упућени и да трошкове пута наплате на рецепцији бање.

В. Анастасијевић

ЛЕТОВАЊЕ ЗА ПЕНЗИОНЕРЕ И ОВЕ ГОДИНЕ НА РАТЕ

Одмор током лета, плаћање одложено

Фонд обновио уговоре са бањама о плаћању на рате, од пензије, а неке туристичке агенције омогућавају одложено плаћање и за летовање на мору

Ако не спадате међу оних око једанаест и по хиљада пензионера који ће ове године у бању о трошку Фонда ПИО, одмор од градске буке вам је више него потребан а финансијске могућности далеко од сјајних, можда је летовање на рате могућност која вам преостаје. Уговори са бањама су обновљени тако да је на вама да одлучите колики је износ рате коју можете да издвојите то-

ком шест до осам месеци и према својим могућностима, али и потребама, изаберете у којој ћете овог лета боравити.

Поступак је исти као и претходних година: информишите се о ценама, пошто већ знате која би вам бања највише пријала, а цена се уклапа у оно што можете да издвојите, позовете изабрану бању ради договора о термину у ком бисте тамо боравили, терапијама које бисте користили и одаберете хотел и собу чија вам је цена најприступачнија. Из бање ће на вашу кућну адресу стићи образац који треба оверити у матичној филијали Фонда (преко које примате пензију) и послати у бању. Онда мирно чекате дан када вам почиње одмор у бањи и приликом пријаве на рецепцији изабраног одмаралишта, уз личну карту приложите и

последњи чек од пензије. Следећих дана можете да се опустите, одмарате и уживате у свему што та бања нуди – одговарајућим терапијама, купкама, шетњи, излетима.

Цене у бањама са којима је Фонд склопио уговоре о плаћању на рате углавном се односе на такозвани беодан, што подразумева пун пансион са три obroка дневно, ноћење у дво-

1.	Специјална болница за рехабилитацију „Боро Шкорић“, Бања Бадања Беодан: 1.990 динара за боравак до десет дана, 1.890 за дужи боравак	015/863-190
2.	Завод за специјалну рехабилитацију „Агенс“, Матарушка бања Беодан: 2.860 динара. Плаћање на шест месечних рата.	036/5412-124
3.	Завод за превенцију, лечење и рехабилитацију болести крви, Ивањица Беодан: 2.500 динара (у јулу и августу 2.600 динара). Цене обухватају и коришћење рекреативних садржаја (базен, сала за стони тенис, теретана, свакодневно организоване шетње, излети). Плаћање на шест до 12 рата, у зависности од дужине боравка и висине пензије.	032/662-261 032/661-690
4.	Специјална болница за рехабилитацију „Јунаковић“, Апатин Беодан: 3.245 у старом делу бање, 4.200 динара у новим објектима.	025/772-311
5.	Специјална болница „Сокобања“, Сокобања Беодан: двокреветна соба 2.900 динара плус боравишна такса и осигурање 79 динара. Плаћање на шест месечних рата.	018/830-144
6.	Специјална болница за рехабилитацију „Бања Ковиљача“, Бања Ковиљача Беодан: од 3.900 до 5.200 динара. Плаћање на шест месечних рата.	015/818-270
7.	Завод за специјализовану рехабилитацију „Термал“, Врдник Беодан: 3.810 динара плус 1.500 динара за први лекарски преглед. Плаћање на шест месечних рата.	022/465-586
8.	Завод за специјализовану рехабилитацију „Гејзер“, Сијаринска бања Беодан: од 1. јула до 31. августа 2.800 динара. Од септембра 2.700 динара. Плаћање на шест месечних рата.	016/895-128
9.	Специјална болница за рехабилитацију „Бујановац“, Бујановачка бања Беодан: 2.500 динара плус 60 динара боравишна такса. Плаћање на шест месечних рата.	017/7651-292
10.	Завод за специјализовану рехабилитацију „Гамзиград“, Гамзиградска бања Беодан: 3.030 динара. Плаћање на шест месечних рата.	019/450-447 019/450-444
11.	Завод за специјализовану рехабилитацију „Бања Кањижа“, Кањижа Беодан: 4.400 динара. Плаћање чековима грађана на три месечне рате.	024/875-163
12.	Специјална болница за ортопедска, коштано-зглобна и дегенеративна обољења „Рибарска бања“ Беодан: 3.890 до 4.640 динара. Плаћање на шест месечних рата.	037/865-270

креветној соби, уз све врсте терапија које бања нуди. Могуће је уплатити и само пун пансион, без терапија, али људи углавном воле да, када су већ у бањи, искористе и све могућности

које им се нуде. Наравно да се терапије, уколико су потребне, договарају са бањским лекаром који, после прегледа и евентуалних анализа, саветује шта би коме било потребно и шта би

највише одговарало сваком појединцу.

„Рекреатурс“, туристичка агенција која организује одмор за пензионере и запослене, и ове године у понуди има све бање у Србији, летовалишта на мору и планинама, уз могућност плаћања на рате: кредитним картицама, чековима банке, или преко Удружења пензионера и РФ ПИО, одбијањем од пензије. У овој агенцији пензионерима се у објектима

– Ми имамо уговоре са по неколико хотела и лечилишта у скоро свим бањама Србије тако да од њих за своје клијенте, пензионере добијамо регресираних цене и могућност одложеног плаћања. Корисник пензије који одлучи да преко наше агенције оде на одмор, лечење, опоравак у неку од бања са којима сарађујемо имаће, опет зависно од тога где иде, и до 20 одсто попушта у односу на комерцијалне цене. У понуди су Сијаринска, Врњач-

Ценовник и телефони

Ако одлучите да не користите услуге агенција већ да сами организујете одлазак у бању морате да позовете бању и одмариште за које сте се одлучили, а са којима Фонд има уговор. Да бисмо вам олакшали, доносимо списак са ценама беодана у просечној двокреветној соби.

„Рекреатурса“ у Чању, Рафаиловићима код Бечића, на Златару, Копаонику, у Ивањици и на Сребрном језеру, одобрава и попуст.

Потрошачко-услугна задруга „Пензионер“ из Београда у свом саставу има регистровану туристичку агенцију „Треће доба“ која за пензионере обезбеђује регресираних цене и одложено плаћање за боравак у бањама. Услуге агенције могу користити сви корисници пензија и чланови њихових породица.

ка, Сокобања, Рибарска, Нишка, Бања Јунаковић, Матарушка, Богutowачка, Пролом бања, Бања Љиг, Горња Трепча и Врдник, затим Ивањица, али и планине Златибор, Тара, Златар. У понуди су и летовања на мору, такође по регресираним ценама за пензионере. Плаћање је одложено на шест месечних рата или чековима грађана или административном забраном од пензије – каже за наш лист Душица Цветковић, директор задруге „Пензионер“.

В. Анастасијевић

13.	Специјална болница за неуролошка обољења и посттрауматска стања „Др Боровице Ђатић“, Стари Сланкамен Беодан: 2.560 динара. Уколико је пацијенту потребна помоћ другог лица, комплетан беодан износи 3.150 дин. Плаћање на шест месечних рата.	022/2591-077
14.	Институт за рехабилитацију „Селтерс“, Младеновац Беодан: од 3.200 до 4.000 динара (боравишна такса 146 динара по дану). Плаћање на четири месечне рате.	011/824-1425 011/823-6898
15.	Институт за превенцију, лечење и рехабилитацију реуматичних и кардиоваскуларних болести „Нишка бања“ Беодан: 4.130 динара. Плаћање на шест месечних рата.	018-502-046 018-502 010
16.	Специјална болница за лечење и рехабилитацију болести органа за варење и шећерне болести „Врњачка Бања“ Беодан: Св. Ђорђе: 3.710 + 155 (бор. такса), Шумадија: 4.125 + 155, Стари Меркур: 3.215 + 155. У осталим објектима нема места до краја септембра. Плаћање на шест месечних рата.	036/611-624 036/618-870
17.	Завод за специјализовану рехабилитацију дегенеративног реуматизма и посттрауматских стања „Врањска бања“ Беодан: 2.130, 2.530 и 2.830, зависно од квалитета смештаја. Плаћање на шест месечних рата.	017/546-284
18.	Специјална болница „Русанда“, Меленци Беодан: 2.700 до 3.200. Плаћање на девет месечних рата.	023/315-0409
19.	Специјална болница за лечење прогресивних мишићних и неуромишићних болести, Нови Пазар Беодан: 2.300 и 2.900 динара. Плаћање на шест месечних рата.	020/371-559 020/372-166
20.	Специјална болница за плућне и очне болести и туберкулозу „Озрен“, Сокобања Беодан: 2.500 динара. Плаћање на шест месечних рата.	018/830-927
21.	Природно лечилиште „Бањица“, Сокобања Беодан: до 1. октобра 2.690 динара. Плаћање на осам месечних рата.	018/830-224
22.	Специјална болница за рехабилитацију „Пролом бања“, Пролом бања Беодан: 3.610 и 10 одсто попушта за пензионере. Плаћање на шест месечних рата.	027/8388-111
23.	Специјална болница за рехабилитацију „Горња Трепча“, Чачак Не постоји класичан беодан, већ се цене одређују индивидуално, у зависности од врсте смештаја и прописаних терапија, просечна цена 2.870. Плаћање на шест месечних рата.	032/822-063
24.	Луковска бања Беодан 4.810 динара, са четири терапије и коришћењем базена. Плаћање на шест месечних рата	027/385-999

СВЕЧАНОСТ ПОВОДОМ ПОЛА ВЕКА РАДА УИПС-а

Запошљавање инвалида – помоћ целој заједници

На иницијативу 11 заштитних радионица и других организација, пре 50 година, донета одлука о оснивању Заједнице установа и организација за рехабилитацију и запошљавање инвалидних лица Републике Србије

Свечана академија Удружења предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом Републике Србије (УИПС) поводом обележавања пола века постојања и рада овог удружења одржана је 15. јуна у „Академији 28“ у Београду. Наиме, пре 50 година, на иницијативу 11 заштитних радионица и других организација, донета је одлука о оснивању Заједнице установа и организација за рехабилитацију и запошљавање инвалидних лица Републике Србије. Оснивачи Заједнице поставили су тада циљеве који су основа рада и данашњег удружења, а то су: размена искустава и организовања примена савремених достигнућа на пољу рехабилитације и запошљавања инвалидних лица и унапређења делатности чланова, уз пружање доприноса унапређењу производних, финансијских, правних и других делатности које служе сврси рехабилитације и запошљавања инвалидних лица.

Александар Вулин, Драган Драшковић и Бранко Вељовић

Међу бројним гостима, свечаности су присуствовали и Александар Вулин, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања у Влади Републике Србије, Љиљана Џувер, помоћница министра, Драгица Ивановић, начелница Сектора за запошљавање, Вера Пешут, Сања Гаврановић, Марија Ристић и Татјана Пријић, самосталне са-

ветнице у овом министарству, Драган Сикимић, заменик генералног директора Националне службе за запошљавање, и Јелица Тимотијевић, директорка Сектора за односе с јавношћу РФ ПИО.

На обележавању јубилеја додељене су плакете и признања институцијама које су дале и дају највећи допринос раду и развоју ових предузећа. Плакете је уручио Драган Драшковић, директор УИПС-а, а примили су их: Александар Вулин, Јелица Тимотијевић, која је признање примила у име Фонда ПИО, Драган Сикимић (у име НСЗ), и Бранко Вељовић, председник Управног одбора УИПС-а, за остварене резултате УИПС-а.

Том приликом Александар Вулин је истакао да ресорно министарство поклања велику пажњу предузећима за профе-

сионалну рехабилитацију особа са инвалидитетом, јер је то најбољи начин да се помогне не само тој категорији, већ и целокупној заједници, наводећи да у Србији ради 49 предузећа која запошљавају ОСИ. У њима је запослено 2.457 лица, од тога су 1.453 особе са инвалидитетом. Управо ова предузећа која запошљавају ОСИ су актери социјалног предузетништва у Србији, рекао је Вулин, најављујући доношење првог закона о социјалном предузетништву у Србији, којим ће положај предузећа које запошљавају ОСИ бити боље регулисан и унапређен.

Богат културно-уметнички програм на овој свечаности водила је глумица Тијана Јанковић, а све то на знаковни језик преводила је Вера Јовановић.

М. Мектеровић

Побољшање положаја жена

Резолуција 1325 Савета безбедности Уједињених нација „Жене, мир и безбедност” једна је од важнијих резолуција ове светске организације у области мира и безбедносне политике. Она указује на последице које сукоби остављају на жене и девојке и важност улоге жена у изградњи мира и постконфликтном опоравку земље.

Влада Републике Србије је крајем прошле године донела одлуку о формирању Радне групе чији је задатак да изради нови Национални акциони план за примену ове резолуције за период од 2016. до 2020. године, уз опредељење да се у наредном периоду посебна пажња усмери на безбедност жена на локалном нивоу. Радна група је већ израдила Нацрт овог документа на основу Смерница за израду Националног акционог плана које је донео Политички савет Владе РС. На молбу Радне групе и Министарства одбране, Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом у сарадњи са Министарством омладине и спорта, мисијом ОЕБС-а у Србији, као и органима локалне самоуправе уз подршку сталне конференције градова и општина Србије, организовала је до 30. маја јавне консултације о овом документу широм Србије, и то у Нишу, Врању, Новом Пазару, Крушевцу и Новом Саду.

Процес јавних консултација организован је с циљем укључивања свих заинтересованих актера у јавну дебату на локалном нивоу, како би својим учешћем допринели побољшању положаја жена у локалним срединама.

Консултативни састанак у покрајинском парламенту

Тако је и у сали Скупштине АП Војводине у Новом Саду 30. маја одржан пети по реду – и завршни, консултативни састанак учесника у овом процесу, а том приликом их је у име домаћина поздравио и Иштван Пастор, председник Скупштине АПВ. Он је тада подсетио присутне да покрајински парламент има континуитет у бављењу овом темом, јер је пре годину дана овде организована конференција на којој су учесници упознати са Националним акционим планом о примени Резолуције 1325. Такође, изразио је и посебно задовољство што је Стојанка Лекић, председница Одбора за равноправност полова Скупштине АПВ и председавајућа на овом јавном састанку у Новом Саду, именована за

чланицу Радне групе за израду Националног акционог плана.

Представници Радне групе др Биљана Стојковић и др Јованка Шареновић из Министарства одбране, др Божидар Форца са универзитета УНИОН-Никола Тесла и др Зорица Мршчевић са Института друштвених наука у Београду представили су на овом скупу нацрт Националног плана за примену Резолуције 1325 СБ УН.

С друге стране, Катрин Габријел, представница Мисије ОЕБС у Србији, истакла је да је овај документ Владе Србије веома амбициозан корак који захтева сарадњу владиних институција и цивилног сектора.

М. Мектеровић

КУД ПЕНЗИОНЕРА „ИСИДОР БАЈИЋ”

Одржали годишњи концерт

Културно-уметничко друштво пензионера „Исидор Бајић” из Новог Сада недавно је у свечаној сали гимназије „Јован Јовановић Змај” одржало свој годишњи концерт.

На концерту су наступили Женски камерни хор са пет песама и Мешовити хор са 13 песама. Изведене су песме неколико наших и страних композитора, као и три народне песме.

Клавирску пратњу и диригентску палицу преузео је мр Јован Травица.

На свечаности је наступи-

ла и Драмска секција КУД у извођењу сатиричне приче „Памет”.

Д. К.

СЕДНИЦА ИО СПВ

Рад на побољшању положаја пензионера

На недавно одржаној седници Извршног одбора Савеза пензионера Војводине главна тема је био социјално-материјални положај корисника пензија и неусклађивање пензија са инфлацијом.

Чланови ИО су подржали мере које ће Савез предлагати надлежним институцијама власти ради побољшања положаја пензионера. Било је говора и о раду општинских удружења пензионера и проблемима с којима се суочавају.

На седници је усвојена Одлука о расподелу дела средстава по Финансијском плану СПВ за 2016. годину, као и Одлука о одржавању 13. Смотре хорово удружења пензионера у Сремским Карловцима.

Д. К.

ЛЕСКОВАЦ: НОВЕ МОГУЋНОСТИ ЗАПОШЉАВАЊА ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Министарство ће помоћи „Универзалу”

Последњег дана маја министар Александар Вулин посетио је лесковачко специјализовано предузеће „Универзал”. Том приликом он је рекао да ће ресорно Министарство помоћи овом предузећу у развоју нових технологија и бржем запошљавању особа са инвалидитетом.

– Почетком маја ове године расписан је позив за јавну набавку репроматеријала оваквим предузећима. Укупно их је 49, а биће расподељено око 149 милиона динара, па се тако стичу нове могућности за запошљавање особа са инвалидитетом – нагласио је министар Вулин.

Током ове посете Лесковцу, и који дан раније у Власотинцу, Вулин је навео лесковачки „Универзал” као пример добре праксе, односно квалитетног запошљавања ОСИ.

– У нашем предузећу успелно је 35 радника од којих је 25 са лакшим или тежим инвалидитетом – истакла је овом приликом Љиљана Павић Стојковић, директорка лесковачког „Универзала”.

Према подацима лесковачке филијале Националне службе

Горан Цветановић, Александар Вулин и Љиљана Павић Стојковић у обиласку погона „Универзала”

за запошљавање, од око 18.000 незапослених, свега 388 су особе са инвалидитетом. Највише их је са четвртим степеном стручности, њих око 250, међу којима је 161 жена.

– Током 2016. године успелно је 79 особа са инвалидитетом, од којих је 17 њих ангажовано на јавним радовима – истакао је др Горан Цветановић, градоначелник Лесковца.

Лесковачки градоначелник је овом приликом похвалио и руководство „Универзала” које је вишак свог производног простора изнајмило дестилерији „Тривулекс” у којој је током 2016. године успелно десетак радника са инвалидитетом. Лесковачки „Тривулекс” је на последњој сајамској изложби у Новом Саду освојио десетак медаља за квалитет производа.

Међутим, и поред свега, проблем кадрова особа са инвалидитетом излази у први план. Наиме, они се углавном образују у овдашњој основној и средњој стручној школи „11. октобар”, а доскора су стручну праксу стицали у производном погону „Тренкарад”. Због нерентабилности, овај производни погон школе је ових дана отишао у стечај и ликвидацију.

Т. Стевановић

ТРСТЕНИК

Шанса за незапослене

Пчеларска задруга „Рој”

Регионална развојна агенција „Златибор” из Ужица спроводи програм развоја приватног сектора у коме се унапређују могућности повећања прихода и запослености у југозападној Србији, у областима туризма и производњи традиционалних производа. Самозапошљавање је усмерено у пластеничку производњу, воћарство и пчеларство на подручју трстеничке општине.

Нажалост, прошле године је велики број људи у оквиру социјалног програма и стечаја у „Првој петолетки” остао без посла и локална са-

моуправа ће учинити све да се овај програм успешно реализује.

Програм финансира швајцарска влада преко Агенције за развој и сарадњу и до сада је уложено око 14 милиона швајцарских франака. Партнери у овом пројекту су Пчеларска задруга „Рој”, затим „Нова Слога”, „Стублица”, „Малина продукт” и „Гроф оф Милутовац”. Уговоре је поводом овог програма самозапошљавања већ потписало 190 незапослених лица, каже Стеван Ђаковић, заменик председника општине Трстеник.

Д. Ивановић

Одржало их заједништво

Градско удружење пензионера Суботице, које броји око 15.000 активних чланова окупљених у 33 месне организације, свечано је 24. јуна прославило јубилеј – 70 година постојања и рада. Свечаност је пропратила богат културно-уметнички програм, а присуствовало је више од 200 чланова и гостију из земље и иностранства.

Свечаности су присуствовали и др Ненад Иванишевић, државни секретар у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Милан Ненадић, председник Савеза пензионера Војводине, са сарадницима Милошем Јаковљевићем и Миленом Грковић, Станко Нимчевић, потпредседник Савеза инвалида рада Србије и председник Градске организације СИР у Суботици, Славко Шућуревић, потпредседник Скупштине града Зрењанина, Бранислав Пекез, начелник Одељења за ПИО у Филијали РФ ПИО Суботица, као и бројни директори и представници јавних институција из Суботице.

Др Ненад Иванишевић је, честитајући јубилеј овој најмасовнијој организацији суботичких пензионера, изјавио да је ГУП Суботица једно од најактивнијих и најорганизованијих удружења овог типа у Војводини, а и шире, и да их је одржало заједништво.

– Данас би се требало сетити господина Беле Јурковића, који није више са нама. Он и госпођа Лучев дали су немерљив допринос ономе што заједно са њима радимо и ми из Министарства. Људи попут Драгице Лучев и Станка Нимчевића који брину о пензионерима у Суботици, заједно са на-

Дугогодишњи сарадници др Ненад Иванишевић и Драгица Лучев

ма из Министарства, омогућили су да пензионери у Суботици живе боље – рекао је овом приликом државни секретар Иванишевић.

Честитајући јубилеј суботичким пензионерима, Милан Ненадић је изјавио да је ГУП Суботица, као члан Савеза пензионера Војводине, у целом овом периоду било важан и поуздан партнер СПВ.

С друге стране Драгица Лучев је истакла да бројно чланство показује да се они заиста труде да пензионерима обезбеде услове да квалитетније живе и проводе своје слободно време, како у Суботици тако и у одмаралишту ГУП-а у Сокобањи.

– Имамо подршку од свих градских институција, од Савеза пензионера Војводине а најчвршћа подршка нам је др Ненад Иванишевић – рекла је председница Лучев.

Она је додала да је ГУП Суботица специјално поводом јубилеја издао своју монографију из које се заинтересовани могу обавестити о свему што се радило за протеклих седамдесет година.

Драгица Лучев је многобројним сарадницима и пријатељима ГУП-а доделила захвалнице за дугогодишњу помоћ и сарадњу у развоју ове организације. Захвалницу је добила и Редакција „Глас осигураника“.

М. Мектеровић

УГЦБ ОБЕЛЕЖИЛА СВОЈ ДАН

Испричали своју причу

Поводом обележавања дана Установе Геронтолошки центар Београд (УГЦБ) уприличена је манифестација „Наша прича“. Свечана академија и ревијални програм одржани су 13. јуна 2016. године у биоскопској сали Дома Бежанијска коса. У ревијалном програму приказане су активности корисника у области уметности, спорта, забаве и рекреације (сликарска колонија, уметничко плетење, пилатес, друштвене игре...). Била је то прилика да станари УГЦБ покажу сва своја умећа и знања.

Свечану академију отворила је директорка Установе Сузана

Мишић која је пожелела добродошлицу окупљеним корисницима и гостима. Посебно је захвалила заменику градоначелника Андреји Младеновићу, као и помоћници министра за рад, запошљавање, социјална и борачка питања Бранки Гајић, што су дошли и увеличали манифестацију и што својим делима свакодневно чине да Установа буде успешнија и боља.

Поред челника града Београда и ресорног Министарства, гости свечаности били су и дугогодишњи сарадници Установе, донатори и бројни пријатељи.

Г. О.

Андреја Младеновић и Сузана Мишић

ТРАДИЦИОНАЛНА СМОТРА „КРАЈИНСКИ ОБИЧАЈИ”

Победник изворна група из Бучја

Тродневна манифестација обичајне културе, 44. „Крајински обичаји”, коју организује Дом културе „Стеван Мокрањац” у сарадњи са Месном заједницом Штубик, Културно-уметничким друштвом „Прераст” и Основном школом „Хајдук Вељко” из Штубика, уз покровитељство Министарства културе и информисања Републике Србије и општине Неготин, окупила је и ове сезоне више од 500 учесника. Традиционална смотра изворног народног стваралаштва приређује се сваке године од 17. до 19. јуна у спомен на велику и часну победу Хајдук Вељкових устаника, српске и руске војске над надмоћнијом турском у чувеним биткама на Штубику и Малајници 1807. године.

У веома јакој конкуренцији изворних и фолклорних група из источне Србије – из Бора, бољевачких села Оснић и Савинаца, Великог Извора у општини Зајечар, Нереснице из околине Кучева и Штубика, села домаћина традиционалне манифестације „Крајински обичаји” – диплома и признање „Пастирица” за најбољи приказ свеукупног програма припали су Изворној групи из Бучја у борској општини. Ова група је понела и награду за

најбољи приказ народних обичаја. Додељена су и друга традиционална признања. Никици Стојковићу из Савинца у бољевачкој општини за најбоље извођење народне мелодије, а групи певача из Великог Извора у општини

Зајечар, за најбоље извођење изворне песме. Ансамбл из Оснића код Бољевца награђен је за најбоље извођење изворних игара, а изворна група из Нереснице код Кучева за ношњу.
Ј. Станојевић

ЈУБИЛЕЈ ГЕРОНТОЛОШКОГ ЦЕНТРА „СРЕМ” ИЗ РУМЕ

Четири деценије рада

Корисници и запослени у румском Геронтолошком центру „Срем” у присуству великог броја сарадника и пријатеља установе обележили су значајан јубилеј – 40 година постојања. За протекле четири деценије запослени су бринули о 4.130 корисника. Први су 6. јуна 1976. године у ГЦ „Срем” стигли стари из Руме и Сремске Митровице.

Данас су у тој установи запослена 102 радника, у њој борава 285 становника из Срема и других крајева, а ГЦ „Срем” се убраја међу најбоље установе социјалне заштите у Србији.

– Руководимо се принципом да треба поштовати сваког човека и његово достојанство. Ово је установа регионалног карактера, која је прошла низ развојних циклуса. Проширени су капацитети са почетних 120 корисника на 295, колико их је било на крају прве деценије. Ми смо престижна установа социјалне заштите, тако да поред добрих услова

смештаја, исхране, здравствене неге и хигијене, пружамо и напредност – културно-забавни живот, како би слободно време корисника било што квалитетније. У овој години биће пуштен у рад нови лифт у објекту високог стандарда, реновираћемо 25 купатила, а купићемо и санитарско возило за кориснике – истакла је, поред осталог, директорка Даница Јеремић.

Међу гостима на обележавању јубилеја били су и Марија Стојчевић, заменица председника румске општине, и др Ненад Иванишевић, државни секретар у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

– Румска установа је једна од најбољих у Србији и овде би требало да дођу сви они који желе да виде како се добро и квали-

тетно брине о корисницима – казао је др Ненад Иванишевић.

Задовољство радом Центра исказали су и присутни корисници.

– Четири године сам овде, певам у хору и учествујем у многим програмима. Задовољан сам особљем, хигијеном, квалитетом хране и смештајем. Ово је наша друга кућа – рекао је Цвеја Петровић, један од корисника.

Тог шестог јуна било је весело у ГЦ „Срем”, баш како и доликује славу поводом четрдесетог рођендана. У програму су учествовали чланови хора, литерарне и рецитаторске секције ГЦ „Срем”, затим, АНИП „Бранко Радичевић” из Руме, а за добро расположење и добар штимунг била је задужена и певачица Анђелка Говедаровић.

Поводом јубилеја штампана је монографија „Геронтолошки центар јуче – данас – сутра”, коју су приредиле Даница Јеремић и Надица Пошарац.

Г. Вукашиновић

Ширио се мирис рибље чорбе

Љубовија је недавно још једном била права гастрономска престоница. Више од 300 учесника из Србије и суседних држава, међу којима је било и тридесетак пензионера, у главној љубовијској улици, Војводе Живојина Мишића, надметало се на деветом међународном дринском „Гастро фестивалу“:

Турска је била земља гост деветог „Гастро феста“ и представила је своју богату гастро и туристичку понуду. Фестивал је отворио заменик турског амбасадора у Србији Анил Калајар, а присуствовао је и други секретар амбасаде задужен за пројекте у области културне размене.

У име организатора, такмичаре и бројне госте поздравила је Маријана Петаковић, директор општинске туристичке организација Љубовија, и зажелела им добродошлицу. Умеће мајстора

кухиње оцењивале су судије из Куварске асоцијације Србије: Јордан Настановић, Јован Вукелић, Дејан Станковић, Милош Милошевић и Милорад Аћимовић, идејни творац „Гастро фестивала“.

Титула мајстора чорбе ове године припала је СУР „Бане – Мар-

кови конаци“ из Љубовије. Друго место освојила је екипа „Град Кикинда“ из Кикинде, треће место припало је екипи „Невен“ из Љубовије. У категорији етнопрелез победник је Удружење жена „Темштанка“ из Пирота, друго место освојила је екипа „Печурка“ из Крупња, треће је било домаћин-

ство „Савић“ из села Миросаљаца код Ариља. У категорији модерне кухиње најбоља је била екипа туристичке организације „Богатић“ из Богатића, затим Удружење жена са села „Темштанка“ из Пирота а треће место освојила је пекара „Ђурђевдан“ из Ариља.

Гастрономски мајстори Високе хотелијерске школе из Београда били су најбољи у категорији пластичарства и освојили су сва три прва места. У карвингу – резбарену воћа и поврћа прво место освојила је мачванска средња школа из Богатића.

Ову веома посећену манифестацију улепшали су и чланови фолклорне секције КУД „Азбуковица“ и дејчи фолклор обданишта „Полетарац“ из Љубовије. Увече, па све до зоре бројне посетиоце забављала је група „Вожд“ из Лознице.

Миладин Малишић

СЕДМА СМОТРА ХОРОВА И ПЕВАЧКИХ ГРУПА САВЕЗА ИНВАЛИДА РАДА ВОЈВОДИНЕ У ЗРЕЊАНИНУ

Три нове певачке групе

Савез инвалида рада Војводине организовао је 23. јуна 2016. Седму смотре хорова и певачких група Савеза инвалида рада Војводине. Смотра је одржана у зрењанинском Културном центру а учествовало је 11 градских и општинских организација инвалида рада из целе Војводине. Ове године Смотра хорова је имала већи број учесника, јер су своје певачке групе први пут послале и Општинска организација инвалида рада из Беле Цркве (певачку групу „Крајани“), Градска организација инвалида рада из Кикинде (певачку групу „Извор“) и Општинска организација инвалида рада из Новог Бечеја (певачку групу „Тукино јато“). Осим њих, на овогодишњој манифестацији хорова и певачких група у Зрењанину наступили су и они већ стандардни учесници: певачка групе: „Здравичар“ ОО Планиште, „Падина“ ОО Ковачица, затим групе из Сечња и Сомбора, Хор и Тамбурашки оркестар из Сенте, хорови „Златни глас“ Шид, „Сремци“ Сремска Митровица и „Граднулички бисери“ из Зрењанина.

Председница СИР Војводине Стана Свиларов успешно је на терену организовала спровођење смотре осмишљене ради кредитивног окупљања војвођанских инвалида рада. Уз њу су били њена сарадница Славица Копиловић, затим домаћин Стеван

Радишић, потпредседник СИР Војводине и председник ОО СИР Зрењанин, а значајну подршку имала је и од Станка Нимчевића, потпредседника СИР Србије, и присутних чланова ИО СИР Војводине.

Приликом отварања Смотре Стана Свиларов је истакла да је успех ове активности СИР Војводине видљив већ и самим учешћем три нове певачке групе, али и кроз подршку Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, које је и ове године једним делом финансирало ову програмску – културну манифестацију СИР Војводине. Сте-

ван Радишић је похвалио подршку локалне самоуправе Зрењанина, која је обезбедила бесплатан простор за одржавање Смотре. Станко Нимчевић и остали чланови руководства СИР Војводине најавили су проширење листе учесника на наредној смотри, а Зорица Кеџић, примадона у пензији, у својству стручне сараднице ове манифестације оценила је да је овогодишњи наступ хорова и певачких група инвалида рада био квалитетнији, и да им је репертоар изведених пе-сама богатији у односу на претходну годину.

Мирослав Мектеровић

Они су део наше заједнице

Ресорни министар Александар Вулин отворио је у Центру за културу „Масука“ у Великој Плани јубиларни, 40. фестивал културно-уметничког стваралаштва глувих и наглувих Србије у области драмско-пантомимских остварења и модерних игара. Ове године одвојено је 550 милиона динара за подстицај запошљавања особа са инвалидитетом, рекао је том приликом министар Вулин.

– Оно што је важно и порука овог скупа, али и политике Министарства и Владе Србије, јесте да особе са инвалидитетом имају право да учествују у свакодневном животу. Они нису наш терет, већ су део наше заједнице као и сви други. Надам се да ће се и убудуће одвајати више новца, као и да ће послодавци разумети да треба да запошљавају ОСИ користећи подстицаје које за то даје држава. Трудимо се, колико је могуће, да мобилишемо и донаторе да помогну и да нађемо начина да ОСИ имају лакши живот – нагласио је Вулин.

Министар Вулин говори на фестивалу у Великој Плани

Председници Савеза глувих и наглувих Србије Сузани Маслаћ Матовић министар је уручио 500 дискова са синхронизованим филмом „Монтевидео, бог те видео“ 1 и 2, па ће сада глуви и наглуви моћи да гледају филм

као и остали грађани Србије. У сарадњи са Јавним сервисом Србије синхронизована је, први пут, и серија „Улица липа“.

Сузана Маслаћ Матовић је захвалила министру и рекла да је одржавање фестивала добро

за Велику Плану, као и за друге градове, јер се он сваке године организује у другом месту. То је позитивна енергија, глуви и наглуви на фестивалу приказују своје способности и могућности а присуствује и бројна публика.

У драмско-пантомимском стваралаштву прво место припало је Градској организацији КУД глувих и наглувих „Нишава“ из Ниша, друга је била ГО КУД глувих и наглувих „Јован Бољаревић“ из Новог Сада, а трећа Општинска организација глувих и наглувих Зрењанин. Градска организација глувих и наглувих Смедерево освојила је прво место у категорији модерних игара, Општинској организацији глувих и наглувих Параћин припало је друго, док је Међуопштинска организација глувих и наглувих Сремска Митровица освојила треће место.

Успешни домаћини јубиларног фестивала били су општина Велика Плана и овдашње општинско удружење глувих и наглувих.

Сл. Костантиновић

УДРУЖЕЊЕ МУЛТИПЛЕ СКЛЕРОЗЕ ИЗ КЊАЖЕВЦА

Нису грађани другог реда

Чланови Удружења мултипле склерозе из Књажевца почели су са реализацијом пројекта „Књажевац је и мој град“. Циљ пројекта је да се чланови Удружења интегришу у друштво, да кроз свој рад постану важни

чланови заједнице, као и да покажу да због болести нису грађани другог реда. Пројекат финансира Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, каже председница Удружења Ана Ранђеловић.

Она додаје да је један од главних циљева удружења интеграција оболелих од мултипле склерозе у друштвену заједницу на више начина.

– Ми не желимо да нам неко нешто да, него нашим креативним радионицама желимо да будемо корисни, да покажемо да и ми постојимо. У Књажевцу има више оболелих него учлањених (38) и на овај начин желимо да и они чују да постоји удружење које им помаже – наглашава Ана Ранђеловић.

Организована је и прва активност у оквиру пројекта. Дугогодишње сараднице удружења др Лела Михаиловић Јовановић и психолог Маја Јовановић одржале су предавање на тему значаја радне терапије и начина како треба појединач да се носи са овом подмуклом болешћу. До краја пројекта биће организоване бројне радионице. Пројекат „Књажевац је и мој град“ траје наредних шест месеци.

Д. Ђорђевић

Изложба радова у Неготину

Чланови Међуопштинске организације савеза слепих Зајечар представили су се у јуну неготинској публици. На изложби у Дому културе „Стеван Мокрањац“ изложено је 130 украсних и употребних предмета од глине и 14 ручно тканих шалова. Већина експоната је настала прошле године у радионицама у којима се, на овај начин, доприноси развијању тактилних особина слепих.

– На неготинској изложби, одржаној од 7. до 14. јуна, учествовало је и осам слепих и слабовидих особа из општине Неготин, која нам је пружила финансијску подршку. Иначе, изложбом је остварен један од циљева, а то је повећан степен укључености слепих у живот локалне заједнице и презентација стваралаштва – изјавила је за „Глас осигураника“ Драгана Ђорђевић, секретар Међу-

општинске организације савеза слепих Србије Зајечар.

Савез слепих Зајечар постоји и веома успешно ради већ 67 година, као непрофитна, социјално-хуманитарна организација, и тренутно има 410 члано-

ва. Делује на територији осам општина оба тимочка округа, а највише програма, укупно седам, реализовано је преко јавних радова за запошљавање слепих и осталих особа са инвалидитетом, као и персоналних асистената.

– Само преко јавних радова запослили смо 53 лица. Едуковали смо заинтересоване чланове за рад на разбоју, за креативне радионице. Чланови активно учествују на књижевним радионицама и књижевним вечерима. На смотрема стваралаштва слепих Србије (такмичења у изради ручних рад-

ва) наше чланице су увек међу првима. Веома смо активни и на музичким смотрама слепих Србије, као и у спортским активностима, посебно куглању и шаху. Члановима се пружа услуга правне помоћи и омогућује им се реализација права и бенефита, као и остваривање права на помагала. У децембру 2015. године Савез слепих Србије нам је доделио највише признање, Повељу „Филип Вишњић“ за вишедеценијско залагање у циљу добробити слепих у Србији – каже Драгана Ђорђевић.

Јованка Станојевић

Без просторије за рад

Подружница у Неготину, нажалост, нема свој простор. Активности се одвијају у просторијама Удружења глувих, Шах клуба „Хемичар“, као и у кућним условима чланова, њих четрдесет двоје, који су редовни учесници бројних активности Савеза. Упркос томе, Словенка Мијалковић из Неготина је прошле године заузела друго место на Смотри стваралаштва слепих Србије у Новом Саду. За чланове из подружнице Неготин Савез је организовао и обуку за кретање помоћу белог штапа, као и две радионице подршке слепим лицима за учење Брајевог писма.

ЦРВЕНИ КРСТ КРАЉЕВО

Радни викенд на Рудну

Основна организација Црвеног крста Рудно, Месна заједница и ОШ „Стефан Немања“, истурено одељење Рудно, у мају су били домаћини акције „Радни викенд на селу“, коју већ 30 година организује Црвени крст Краљево.

Уз свесрдну помоћ Опште болнице „Студеница“, Дома здравља Краљево, Апотекарске установе и Центра за социјални рад, пружено је 400 здравствених услуга мештанима који гравитирају ка подручју Рудна (Баре, Борово, Брезова, Долац, Засад, Рудњак).

У амбуланти и школи прегледе су обављали фармацеут, лекар опште праксе, интерниста и офталмолог, а у одмаралишту онколог и гинеколог.

Терен су обилазили и представници Центра за социјални рад и здравствени радници из Поливалентне патронажне службе. Обављена су 64 интернистичка прегледа и 70 код очног лекара. Гинеколошки и онколошки прегледи су били и превентивни, укупно је прегледано 55 пацијената.

Центар за социјални рад је поделио помоћ за 10 угрожених породица, а обишао је четири породице које су у стању социјалне потребе. Црвени крст Краљево поделио је помоћ за породице које имају малолетну децу, 30 пакета хране и хигијенских производа.

Акција је била изузетно добро припремљена и реализована, што говори и број пружених услуга.

С. Апостоловић

КАД НАСТУПИ ВРЕМЕ ПЛАКАЊА

Шапа за утеху

Као сваки добар пријатељ, пас својим присуством олакшава и ублажава тешке ситуације и то је разлог што се човеков најоданији сапутник све чешће ангажује у терапеутске сврхе

У недељу 12. јуна 2016. Америка се пробудила са кошмарним сазнањем да је ноћ донела мрачни рекорд највећег масовног убиства у историји земље – више од стотину мртвих и рањених у Орланду на Флориди, у ноћном клубу у који је у једном моменту ушетао убица помраченог ума.

У понедељак 13. јуна у град раније најчешће помињан по Дизниленду, после десетина интервентних екипа разних профила стигли су и они. Једанаест златних ретривера, из седам држава САД, на специјалном задатку.

Доведени само да буду ту. На неким местима, са неким људима који су претрпели ужас, било да су унесређени губитком неког свог блиског, било да су и сами повређени или „тек“ очевици догађаја који им је свима променио живот.

Много је оних којима је била потребна „шапа за плакање“. Јер пси могу оно што други не успевају. Смирују и доносе нежност.

„Умеју да помогну“, цитира портал „Хафингтон пост“ Тима Хецнера, председника Лутеранске добротворне организације К-9 са седиштем у Нортбруку, у околини Чикага и мрежом широм Сједињених Држава. „Они не пресуђују, а пажљиви су слушаоци, што је јако важно, јер се особа у њиховој близини опушта и отвара, почиње да прича, а причање је битан део процеса зацељивања.“

На питање зашто баш ретривери, Хецнер објашњава да су то пси добре нарави, које морате да заволите, а осим тога имају прекрасну длаку. Довољно је

После трагедије у Орланду: подршка пријатеља

само да их помажете да бисте се релаксирали.

К-9 је специјализована за ову врсту терапеутске мисије од 2008. године. Почели су са четири пса, а данас их имају више од 100 у 23 државе. Обука траје од 12 до 14 месеци и почиње од узраста штенета, у осмој недељи живота.

С обзиром на то да четвороножне хуманитарце чека боравак у изразито стресним ситуацијама јасно је што се наглашава да „пси морају да буду оспособљени да успоставе контакт са било којом старосном групом и да остану мирни у било каквим околностима“.

Лутеранци нису једини у овом послу, а нису ни први. Пионирска улога припада неговатељици из Њу Џерсија Илејн Смит и њеним „Терапеутским псима“, организацији основаној 1976. године.

Према причи са сајта организације она је, радећи са старијим особама, запазила како им се понашање и расположење мењају приликом посете капелана који је сваког дана долазио са својим златним ретривером.

Пацијенти су постајали живахнији, боље су реаговали у комуникацији. Било је очито да заслуга за то припада свештениковом пратиоцу. Околност да је у питању опет ретривер, раса

на којој у К-9 инсистирају, чини се да је овде ипак само случајност.

Илејн Смит је у остварење визије о терапеутском раду паса кренула са немачким овчаром. У оснивачкој групи било је још неколико волонтерки управо са овом пасмином.

Њихов став је да пси свих врста, раса, величина, чак и они који важе за опаке, могу да буду од помоћи. Пример за то је специјална награда додељена двојци мешанаца сорте „булова“. Додуше, њихова организација је посвећена најширим активностима, док се тимови К-9 шаљу са посебним задатком у посебним ситуацијама, па је разумљиво да је за тако нешто потребна и пасмина већ својом благом природом прилагођена мисији.

Поље ангажовања терапеута је непрегледно. Они стижу у болнице, домове за старе, у установе за ментално оболеле, школе, свратишта, попришта масовних крвопролића или природних катастрофа, а у последње време и на опроштаје од покојника.

Према једном ранијем извештају Фокс њуза, погребна предузећа све чешће добијају захтеве за присуство паса. Посебно је занимљиво запажање да пси понекад тачно знају коме да приђу, коме је потребна њихова помоћ. Опет се спомиње

онај исти утисак од којег је пре 40 година пошла и Илејн Смит, о промени атмосфере појавом „пријатеља“. И људи потпуно опхрвани тугом не могу да не реагују, мало се покрену, нешто се деси, све постаје за нијансу мање страшно.

Тумачење постоји, како год га схватили. Кажу, пси вам пружају нешто што људи једни другима нису у стању да пруже. Рађена су истраживања која су потврдила тезу да пси не служе као социјална спона, они сами су друштво.

У једном дому за старе поделили су у две групе пацијенте којима су довођени пси. Једни су били сами са „посетиоцем“ а у другом случају било их је двоје, троје. Чињеница је и једни и други су се радовали, али они који су били сами са псом били су касније расположенији него пацијенти који су делили са другима друштво четвороножног љубимца.

Незаменљив учинак ђутљивог слушаоца помиње и „Чикаго трибјун“ у тексту поводом одласка терапеутског тима у Орландо: можете да причате шта хоћете, конверзација је стриктно поверљива, он слуша и ништа не бележи, а исказује вам безусловну љубав. Да ли је уопште могуће замислити пожељнију комуникацију?

Д. Драгић

Нове границе за пензионисање

Владе земаља ОЕЦД мењале су кључне параметре система, а највидљивији напредак је у подизању границе за формални престанак радног века

Пензијске политике су у непрекидним реформама, ради се све дуже, пензијске бенефиције су све мање, али нигде још није пронађена магична формула која ће решити све фискалне, социјалне и демографске проблеме у контексту чињеница да се свугде, на срећу, животни век продужава,

корак – померање ове границе чак до седамдесете.

Постављање нове норме при том не значи да сви заиста раде до 65 или 67 – и даље се, и у неким земљама ОЕЦД, многи пензионисту превремено, мада се то све више ограничава. У Аустрији је, на пример, минимум стажа за одлазак у пензију повећан са 38 на 40 година, у Белгији се у пензију може најраније са 62 године живота, док је у Данској та граница подигнута на 64.

Најдаље је отишла Португалија, где је превремено пензионисање неко време било суспендовано. Финска је укинула превремено

ју у просеку пет година, због тога могу да рачунају да ће им пензије бити мање у просеку за четири одсто. Само једна трећина земаља има системе који у овом погледу жене штите, док оне због материнства највише губе од својих пензија у Немачкој, Израелу, Мексику и Португалији.

У позадини свега овога су демократски трендови: процена да ће удео оних који су старији од 65 у укупном становништву са осам одсто у целом свету, колико их је било 2015, средином века (2050) скочити на 18 одсто, а кад је реч о земљама ОЕЦД, са 16 на 27 одсто. То највише утиче на оне моделе фи-

а са тим и изазови како да осмисли одржив пензијски систем којим ће бити задовољни и садашњи и будући пензионери.

То је, у најкраћем, закључак најновије студије ОЕЦД-а, клуба 34 развијених економија (међу којима је од 2010. и једна бивша југословенска република, Словенија), која резимира декаду пензијских реформи својих чланица, с посебним фокусом на најновије захвате, оне од почетка 2013. до краја 2015.

Поменута декада била је период интензивних реформи при чему су мењани кључни параметри система у циљу његовог прилагођавања новим реалностима. Највидљивији напредак остварен је у подизању границе за формални престанак радног века, што је успоставило „нову нормалност“: у већини земаља пензионерски статус сада је озваничен са навршених 67 година живота.

Подизање ове границе није био једноставан политички подухват у већини земаља, али упркос томе, суочене за вишеструким принудама, многе су на дневни ред ставиле (чини се неизбежни) следећи

но пензионисање за запослене у приватном сектору, док се у Холандији раније одлазак у пензију за оне који раде на тешким физичким пословима укида постепено.

Оно што је, међутим, у овом погледу тренд, то је да се јаз између званичне и стварне границе за пензионисање свугде знатно смањује. То показује удео оних између 55 и 64 године у укупној радној снази, који се свугде знатно повећао: са 45 на 66 одсто у Немачкој, са 31 на 46 у Италији, док је у земљама ОЕЦД просек повећан са 52 на 57 одсто.

Кад се подвуче црта, просек година са којима се одлази у пензију у земљама ОЕЦД ће, са 64 (колико је износио 2014), до 2060. бити повећан на 65,5. Под условом да садашњи закони остану непромењени, већина мушкараца који данас почињу да раде са 20 година, моћи ће да се пензионисту пре него што наврше 65 у Словенији, Луксембургу, Грчкој и Француској. Жене ће иначе моћи у пензију раније него мушкарци још само у Чилеу, Израелу и Швајцарској.

Занимљив је и податак да жене које, родивши два детета, са тржишта рада одсутству-

нансирања пензија у којима радно активни издржавају оне који то више нису.

Фискална последица ових трендова јесте да ће у земљама ОЕЦД трошкови пензија порастати са садашњих девет одсто на 10,1 у 2050, што је ниже од пројекције из 2013, која је предвиђала скок на скоро 12 одсто, а што је, опет, резултат у међувремену промењених пензијских система.

Нова реалност је и да је материјални статус пензионера у ОЕЦД стабилизован, што је довело до новог парадокса: да су ризици сиромаштва тамо данас више изложени они који тек почињу да раде, него они који су радне каријере завршили.

Свим земљама ОЕЦД заједничко је и да се још нису сасвим опоравиле од светске финансијске и економске кризе из 2008, која је утицала и на стабилност пензијских фондова. Пошто се раст мало где вратио на ниво пре кризне стопе, доприноси који се уплаћују још су неадекватни потребама, а ситуацију отежавају неизвесности на финансијским тржиштима и ниске каматне стопе.

М. Бекин

ИЗБОРНА СКУПШТИНА УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА КИКИНДА

Више од сервиса чланству

Удружење пензионера општине Кикинда одржало је изборну скупштину. Велизар Силвестер, досадашњи председник, поново је изабран на ту дужност, а било је речи и о активностима овог удружења.

обавезу која је малтене симболична – 300 динара годишње. Стога је одлучено да се она убира месечно обуставом од пензије, јер од масовности чланства зависи и степен утицаја њиховог Удружења на решава-

и компјутерима, бициклима... Удружење посредује у осмишљавању и организовању друштвених, културно-уметничких, забавних и спортских активности доступних људима у трећем животном добу. Културно-умет-

де. У своје акције тада је укључило више од 5.000 особа.

Јако је важно да постоје просторије где се окупљају и делују пензионери. То се огледа у чињеници да у месним заједницама где су они просторно збринуте не изостају запажени резултати. Месне организације пензионера у Мокрину, Башаиду и Банатском Великом Селу предњаче својим прегнућима. Дом пензионера у Кикинди располаже сопственом великом салом у којој делује Клуб за дневни боравак, КУД и остали облици организованог дружења. Просторије омогућају и конкурисање са пројектима за добијање материјалних средстава која унапређују услове за квалитетније укључивање најстаријих грађана у токове друштвене заједнице.

Милан Ненадић, председник Савеза пензионера Војводине, говорио је о иницијативама и залагањима овог савеза. Ненадићу је уручена захвалница кикиндског Удружења за дугогодишњу плодну сарадњу. У раду скупа учествовао је и Тихомир Половина, начелник у кикиндској филијали Фонда ПИО.

Сава Завишић

Поново указано поверење председнику Велизару Силвестеру (у средини)

На крају прошле године Општинско удружење у Кикинди имало је 6.867 чланова од укупно 14.400 корисника пензије на свом подручју, или 47,55 одсто њих. Нажалост, наплаћена чланарина је слаба. Лане је тек 1.100 чланова измирило ову

ње заједничких проблема, али и појединачних.

Ова пензионерска организација истакла се успешним и повољним снабдевањем чланова огревом, намирницама, прибором за одржавање хигијене у домаћинствима, па чак

ничко друштво „Сунчана јесен“ је језгро за такво разноврсно ангажовање. Оно је носилац колективних путовања и дружења са вршњацима. КУД „Сунчана јесен“ је прошлогодишњи добитник Похвалнице на конкурс за годишњу награду града Кикин-

ГОРЊИ СТИЖЕВАЦ КОД БАБУШНИЦЕ

Велимир прочитао више од хиљаду књига

Недавно смо посетили деведесетдогодишњег Велимира Костића, најстаријег мештанина села Горњи Стижевац код Бабушнице. Разговор са њим текао је спонтано, ненаметљиво. Освему је причао документовано и уверљиво, као да је пред нама човек са високим образовањем. А деда Велимир има само четири разреда основне школе... Ипак, годинама пуно чита. Ћирилицу и латиницу. Прочитао је више од хиљаду књига, према његовој строго вођеној евиденцији. Члан је Народне библиотеке у Бабушници више од четрдесет година. Раније је лично узимао књиге. Данас то чини његов старији син Драган који живи и ради у Бабушници. Уосталом, Велимир је и најстарији читалац библиотеке у Бабушници.

– Још од ране младости волео сам да читам. Она четири разреда завршио сам у се-

лу са одличним успехом. Знао сам да пођем са стадом оваца на испашу, а књига у џепу или торби. Могао сам да заборавим храну, али књигу нисам никада заборавио – присећа се деда Велимир Костић.

Каже да се с вечери понекад замисли о свом дугом животу... о борбама у НОР-у. У пензији је 36 година. Пензија мала, а срце велико. Не жали се много Велимир.

Из скромности, наш саговорник није поменуо одличја која поседује. Поред ударничке значке, приметили смо у његовој витрини и Медаљу и Орден за храброст.

– Сам сам, али другујем са књигом. Самоћа убија човека. Посебно ми је тешко откако ми је умрла супруга Стојанка 2009. године. Да није било књиге, чини ми се полудео бих. Додуше, често ме обилазе синови Драган и Часлав, као и унуци и унуче и снаје,

али није то то. Понекад разменим мишљење са комшијама, али кућа ми је далеко па ретко ко сврати – рекао нам је на крају деда Велимир Костић.

С. Панаквијевски

Игра коло крај Тимока

Средином јуна на спортском центру Пастириште крај Тимока у Сврљигу одржан је Други фестивал фолклора, песама и игара из Србије и суседне Бугарске. Поред домаћина, КУД „Сврљиг“, наступиле су и играчке групе: „Никола Пашић“ из Зајечара, „Фолклорац“ из Горње Врежине, „Коло“ из Књажевца, „Козица“ из Дрмна, „Буклија“ из Трупала, „Гркиња“ из Гркиње, „Божиково“ из Бошњана, „Адам Богосављевић“ из Копривице, „Славуј“ из Новог Бадовца са Косова и Метохије. Из Бугарске, из града Лома са којим Сврљижани имају успешну привредну и културну сарадњу, стигао је ансамбл „Северњаче“. Циљ оваквих сусрета културно-уметничких друштава, поред дружења, јесте очување традиције, изворног стваралаштва, а све то у функцији развоја туризма.

Домаћин манифестације Душан Живановић, кореограф КУД „Сврљиг“, поздрављајући учеснике говорио је о садржају сусрета, сусрету другарства, очувању и неговању традиционалних игара из Србије и о прекограничној сарадњи. Госте и домаћине поздравио је и фестивал отворио Милија Милетић, народни посланик, који је том приликом подсетио на значај оваквих сусрета који репрезентују туристичку слику Србије.

Посетиоци су уживали у песми и игри крај Тимока, изведене су 22 игре из разних крајева са 360 учесника, а све су то пратила насмејана лица, уиграни кораци једне младости и лепота народних ношњи учесника фестивала. Те вечери се играло пуним срцем до касно у ноћ. Овоме додајмо и лепу слику дефилеа градом. Смотра је ревијалног карактера, није било жирија и оцењивања, али су, по оцени публике и по аплаузима, сви победили. Победили су игра и дружење.

Ова манифестација имала је и тематски део на коме се говорило о наредним задацима на очувању изворног стваралаштва у Србији, унапређењу кореографије, народних ношњи које обележавају поједине крајеве и програмима који треба да обогате овакве сусрете. Зоран Гавриловић, директор Центра за туризам, културу и спорт општине Сврљиг, организатора ове манифестације, заслужним појединцима и организацијама уручио је захвалнице.

Слађана Ђорђевић

ЧЕТВРТА ДОРЂОЛИЈАДА ОКУПИЛА СТАРЕ И МЛАДЕ

Добар пример међугенерациске сарадње

Асоцијација спорта, здравља и културе Дорђолијада организовала је и реализовала Четврту Дорђолијаду спорта, здравља и културе трећег доба 11. јуна 2016. године на стадиону Фудбалског клуба Дорћол у Београду.

Једнодневнo спортско-рекреативно такмичење организовано је под покровитељством града Београда – Секретаријата за спорт и омладину, уз подршку градске општине Стари град а окупило је више од 250 учесника трећег доба, око 50 младих у оквиру међугенерациске сарадње и представнике Републике Српске.

Бројне посетиоце и учеснике поздравио је, између осталих, и председник Организационог одбора Четврте Дорђолијаде проф. Душан Максимовић.

У оквиру Четврте Дорђолијаде која је одржана под мотом „У здравом телу – здрав дух“ реализоване су спортске дисциплине прилагођене трећем добу: пикадо, фудбал – пенали на мале голове без голмана, кошарка – слободно бацање лопте у кош, боћање и шах. Мани-

фестација је уједно и припрема за Олимпијаду спорта, здравља и културе трећег доба која ће се одржати на јесен у Врњачкој Бањи. Иначе, на прошлогодишњој Олимпијади трећег доба београдска Дорђолијада је јавно означена као пример добре праксе.

Јавни час фитнес вежби у природи за треће доба и најмлађе одржан је на стадиону а учествовало је више од 200 вежбача. И ове године уприличен је међугенерациски сусрет грађана трећег доба са најмлађима у Дечјем маратону на 20.000 милиметара под називом „Бакe и деке уз бате и секе“. Учествовало је двадесетак најмлађих и сви су били победници освојивши златне медаље Дорђолијаде и пригодне поклоне.

Одржана је и једнодневна Међугенерациска сликарска колонија на којој је учествовало пет талентованих ученика, пет студената ликовних академија и пет житеља трећег доба. Међу старијим уметницима гостовале су и по једна руска, индијска и украјинска сликарка.

Г. О.

БЕОГРАД

Музикотерапија у Алцхајмер кафеу

У дому на Бежанијској коси 16. јуна 2016. одржан је Алцхајмер кафе који су предводиле волонтерка Андријана Дучак, музикотерапеут, и радни терапеут Установе Геронтолошки центар Београд.

Корисници оболели од Алцхајмерове болести, заједно са својим сродницима, активно су учествовали у музичком квизу такмичарског карактера. Музикотерапија представља скуп техника које могу да се примењују од најранијег детињства до дубоке старости, у дијагностици, терапији, превенцији, палијативној нези, специјалној едукацији и рехабилитацији.

У свету од Алцхајмерове болести болује око 18 милиона особа, а процењује се да код нас око 100.000 особа има ову болест или неку врсту деменције, које представљају ментално пропадање у најмање две области, као што су памћење, говор, просторна оријентација...

Г. О.

Драги Несторовић, градоначелник Крушевца, предаје шаховску гарнитуру Милоју Богићевићу

КРУШЕВАЦ

Дуга традиција постојања

Удружење пензионера града Крушевца има око пет хиљада редовних чланова од 32.000 пензионера колико живи на подручју ове општине. Располаже просторијама у којима су смештени два локала и кухиња где се припремају топли оброци. Имају шаховски клуб, лекарску ординацију, фризерски салон, летњу башту...

Крушевачки пензионери, евидентирани у 52 месна одбора, организују око 70 излета годишње, педесетак забава, а сарађују и са удружењима из других градова. Бројне су активности усмерене на побољшање квалитета живота чланова, а међу најважнијима је организовано снабдевање гревом за више од хиљаду чланова. На челу овог успешног удружења од прошле године је Милоје Богићевић.

Недавно је Удружење пензионера града Крушевца, у присуству бројних званица, обележило 79 година постојања и рада, а том приликом је подељено двадесетак признања истакнутим појединцима и организацијама за учешће у активностима Удружења пензионера.

Љ. Ш.

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Свеукупни победници

Вође спортских екипа Милан Грујић и Радомир Гавриловић

Спортска секција Општинске организације пензионера Смедеревске Паланке свеукупни је победник првих културно-спортских сусрета пензионера Шумадијског округа одржаних недавно у Аранђеловцу. Вође екипа спортске секци-

ја ООП Смедеревске Паланке, Милан Грујић и Радомир Гавриловић, истичу да су пензионери – спортисти из града на Јасеници, освојили три златне и три бронзане медаље. Прво место и златне медаље освојене су у брзом ходању, кошарци и шаху. Бронзане медаље освојене су у стрељаштву, брзом ходању и пикаду.

Иначе, пензионерка Драгана Мирчевска и пензионер Радомир Лекић, у појединачној конкуренцији, освојили су по четири медаље. На културно-спортским такмичењима, поред пензионера Аранђеловца и Смедеревске Паланке, учествовали су и људи трећег доба из Крагујевца, Лапова, Баточине, Тополе, Раче, Кнића, Лазаревца, Велике Планае и Младеновца, а спортске дисциплине биле су као на Олимпијади трећег доба.

Сл. К.

ВЕЛИКА ПЛАНА

Огрев, излети, бање...

Удружење пензионера општине Велика Плана веома је активно. Прошле године су за своје чланове обезбедили, по повољним ценама и на рате, угаљ и дрва, кромпир и лук. Редовно организују излете, дружења и забаве.

И ове године били су ангажовани на пријему захтева за опоравак пензионера у бањама Србије о трошку Фонда ПИО.

– Из општине Велика Плана на бесплатну рехабилитацију ићи ће 48 пензионера, од тога само један пољопривредни – каже Периша Бојић (на слици), председник великоплањанских пензионера.

Недавно је организован лекарски преглед за 80 пензионера. Лекар из Београда урадио им је ЕКГ, проверио притисак и шећер у крви. За организацију излета, забава и дружења великоплањанских пензионера задужен је Мика Милосављевић.

– Недавно је 45 наших чланова било у узвратној посети удружењу пензионера из Кикинде. После срдачног пријема обишли су све знаменитости овог града и околине – каже Милосављевић.

У наредном периоду планирају се једнодневни излети до Сокобање, Златибора, Гамзиградске бање...

Сл. К.

БЕЛА ПАЛАНКА

Заједно после шездесет година

Матуранти белопаланачке Реалне гимназије прославили су недавно 60 година од велике матуре. Ова генерација изнедрила је многе успешне делатнике: докторе, писце, пуковнике, агрономе, а највише просветних радника.

Свечаност и прозивка одржани су у згради Гимназије „Никета Ремезијански“, а присутнима се обратио и директор школе Драган Костић. Одата је пошта преминулим вршњацима, а ревер сваког матуранта красио је беџ са лентом, симбол прославе. Свечаност је пратила и локална телевизија.

Дружење уз музику настављено је у ресторани до касно по подне, оправдавајући изреку да је од колевке па до гроба стварно најлепше ђачко доба.

З. М.

Са изборне скупштине пензионера у Љубовији

ЉУБОВИЈА

Председнику још један мандат

Општинско удружење пензионера Љубовије на Изборној скупштини поверило је нови мандат досадашњем председнику Милисаву Ђокићу. За заменика председника изабрана је Ковиљка Игњатовић.

На скупштини одржаној у клубу пензионера у Љубовији извештај о раду поднео је председник Милисав Ђокић. Било је речи о активностима спроведеним прошле године које су допринеле јачању угледа ове пензионерске организације са 1.200 чланова. На седници је усвојен извештај Извршног одбора за 2015. годину, и усвојен програм рада за 2016.

– Организација је омогућила пензионерима да по повољним условима набаве зимницу и огрев, а трудићемо се да и даље стиже помоћ најугроженијима. Прошле године организовано је неколико излета и посета знаменитим местима и манастирима у Србији и Републици Српској. У овој години планирамо неколико излета, као и одлазак у госте пензионерима мачванског, ваљевског, ужичког региона, путоваћемо у Омољицу и у Бијељину и Угљевик у Републици Српској – најавио је Ђокић.

М. М.

ВАЉЕВО

Изабрали најбоље

Свечана седница Месног одбора

Скупштина Удружења пензионера града Ваљева прогласила је Месну организацију пензионера „Нада Пурић“ за најбољу међу 20 месних организација. Наиме, ова МОП постигла је најбоље резултате у 2015. години, па јој је поводом тога уручена Захвалница за примерну сарадњу и помоћ у остварењу задатака Удружења, посебно у области социјалног и хуманитарног збрињавања својих чланова.

Истовремено, УО Удружења прогласио је Војкана Јовића (85), председника МОП „Нада Пурић“, за првог почасног члана Удружења, мада он скромно каже да су сви резултати постигнути заједничким трудом и залагањем свих чланова.

Поводом ових признања, Месни одбор награђене пензионерске организације одржао је свечану седницу којој су присуствовали председник Удружења пензионера града Ваљева Андрија Ђилас и председник МЗ „Нада Пурић“ Дарко Костић.

Д. П.

СВРЉИГ

Видовдански бициклички крос

На Видовдан, 28. јуна, Удружење пензионера „Дервен“ из Сврљига одржало је трећи Видовдански бициклички крос на релацији дугој десет километара. Учесници бицикличког кроса, њих петнаест узраста од девет до деведесет година, возили су улицама Сврљига и до оближњег села Црнољевица. Вожња бициклом је постала традиција Удружења и права рекреација за учеснике. После трке у клубу Удружења организовано је дружење, подела награда и признања.

С. Ђ.

УДРУЖЕЊЕ AMITY – „СНАГА ПРИЈАТЕЉСТВА”

НЕ насиљу над старима

Удружење „Снага пријатељства” – Amity поводом 15. јуна, Међународног дана борбе против насиља над старијима, започело је кампању „За нулту толеранцију дискриминације према старијим особама”. Реч је о пројекту који Amity реализује у партнерству са удружењима „Кокоро” из Бора и „Ларис” из Чачка, а уз подршку Канцеларије за људска и мањинска права.

Тим поводом је, као део активности у оквиру пројекта, 14. јуна у Београду одржана радионица са запосленима који раде са старијима, а који долазе из јавних установа социјалне и здравствене заштите и организација цивилног друштва са територије града Београда. Након радионице, удружење Amity је са сарадницима организовало конференцију за медије, на којој су говориле Сузана Пауновић, директорка Канцеларија за људска и мањинска права, Бранкица Јанковић, повереница за заштиту равноправности, Надежда Сатарих, председница Управног одбора удружења Amity, Даница Шмиц, пензионерка, почасна чланица Amity-ја и волонтерка Црвеног крста Савски венац, и Љиљана Петровић из Удружења „Ларис” из Чачка.

Према подацима којима располаже Канцеларија за људска и мањинска права, око 20 одсто старијих људи трпи неки вид насиља, док је око 49 одсто старијих доживело неки облик дискриминације.

– Ови подаци су забрињавајући, при чему се овде ради о људима који су били спремни да кажу да су доживели и претрпели дискриминацију, а не говоримо о онима који још из различитих разлога не желе да признају или да прихвате чињеницу да се неко понашање према њима сматра дискриминаторним. Из тог разлога су нам овакви пројекти драгоцени. Они се реализују у локалним самоуправама у Србији и нису само усмерени на Београд,

Конференција за медије: старије особе су често жртве занемаривања и злостављања

јер желимо да разговарамо о проблемима старијих особа и у неким руралним подручјима. Ако неко има искуства са теренским радом, посебно тамо где су најугроженије старе особе, онда је то удружење Amity – изјавила је Сузана Пауновић.

Повереница за заштиту равноправности Бранкица Јанковић изразила је пуну подршку овом пројекту и организацијама које у њему учествују. Како је навела, радионице попут ове највише помажу Поверенику за заштиту равноправности као централној националној институцији за борбу против свих облика дискриминације, јер се на тај начин помаже и старијима да препознају неку повреду људских права, и да се информишу на који начин се треба борити против тога и коме се обратити. Дискриминација се налази у корену насиља, навела је Бранкица Јанковић и додала да је сензибилисање јавности за ове теме изузетно важно, у чему би медији требало да буду партнери.

Председница Управног одбора удружења Amity Надежда Сатарих истакла је да је у Срби-

ји дискриминација и Уставом и законом забрањена, а забрана, односно одсуство дискриминације је један од важних стандарда у процесу придруживања ЕУ.

– Иако у Србији не постоје поуздани подаци о распрострањености дискриминације, занемаривања и злостављања старијих особа, имамо сасвим довољно показатеља да су старији и те како изложени дискриминаторним понашањима и да су жртве занемаривања и злостављања, па и најбруталнијих насиља. Кампању „За нулту толеранцију дискриминације према старијим особама” циљано започињемо уочи 15. јуна, Међународног дана борбе против насиља над старијима, јер желимо да укажемо на то колико је та појава изражена, а она је последица дискриминаторних понашања према старијима – рекла је Надежда Сатарих, након чега је навела резултате више различитих истраживања који несумњиво указују на постојање различитих облика дискриминације према старијим особама.

Најчешћи узроци старосне дискриминације јесу предр-

суде и стереотипи. Посебно су изражени стереотипи према старијима попут оних да су неспособни да раде, да су терет друштву, да им је способност учења и памћења смањена, да су сви старији болесни, сенилни (заборавни). Истина је, како је навела и резултатима истраживања образложила Надежда Сатарих, сасвим другачија.

Као закључак конференције, Надежда Сатарих је изнела препоруке у борби против старосне дискриминације: рад са старијим особама, упознавање са њиховим правима и начинима заштите, као и оснаживање да о томе не ћуте, затим сензибилисање запослених у јавним и приватним установама социјалне и здравствене заштите, залагање да држава обезбеди бесплатну правну помоћ и правну заштиту старијим особама које су у стању социјалне угрожености, увођење у предмет грађанско васпитање наставне јединице која се односи на међугенерациску солидарност, као и адекватније васпитање деце у односу према старијима у кругу самих породица, личним примером.

В. К.

Хранитељство и стаж осигурања

? И. Ј., Београд: Где могу да упишем стаж који сам остварио на основу уговора о хранитељству?

Одговор: Лице које је закључило уговор о хранитељству има право да му се време док је обављао послове по уговору призна у стаж осигурања.

Стаж осигурања по основу уговора о хранитељству зависи искључиво од висине плаћеног доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, што значи да није битно време трајања уговора, тј. колико времена се обављају уговорени послови. Стаж осигурања се рачуна тако што се износ у-

ворене накнаде дели са најнижом основицом за плаћање доприноса која важи у моменту уплате доприноса, у складу са Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање. Упис стажа који је остварен радом по уговору о хранитељству врши Фонд ПИО. Захтев за упис стажа подноси се филијали која је надлежна према месту становања. Уз захтев треба приложити копију личне карте и доказ о престанку обављања уговорених послова.

Погребни трошкови из БиХ

? С. Т., Лесковац: Да ли је тачно да Споразум о социјалном осигурању између Србије и Босне и Херцеговине не регулише питање накнаде погребних трошкова? Наиме, када сам се обратио тамошњем фонду пошто ми је умрла сестра речено ми је да немам никаква права.

Одговор: Новчана накнада погребних трошкова исплаћује се лицу које је сносило трошкове сахране за преминулог корисника пензије. Чланом 27 Споразума о социјалном осигурању између Србије и Босне и

Херцеговине предвиђено је да се право на ову накнаду остварује у држави у којој је преминула особа имала пребивалиште, под условом да је Ваша сестра била корисник сразмерне пензије, српске и босанске.

Право на рад инвалидског пензионера

? Т. М., Ниш: Да ли именоване инвалидског пензионера за председника или члана надзорног одбора јавног предузећа, чији је оснивач локална самоуправа, уз месечну накнаду за рад у одбору од четири до пет хиљада динара утиче на право или на висину инвалидске пензије?

Одговор: Будући да се право на инвалидску пензију остварује по основу потпуног губитка радне способности, што значи потпуна неспособност за обављање било ког посла, инвалидски пензионери не могу да заснују радни однос, односно не могу да уђу у обавезно осигурање. Уколико инвалидски пензионер уђе у обавезно осигурање по било ком основу (запослење или обављање самосталне делатности), биће позван на контролни преглед, када ће му лекар вештак Фонда поново ценити радну способност. Уколико се на контролном прегледу установи да је дошло

до промене у стању инвалидности, у смислу побољшања радне способности – исплата пензије ће бити обустављена а право на инвалидску пензију укинато. Уколико се констатује да код корисника и даље постоји потпуни губитак радне способности – неће му бити обустављена исплата пензије нити ће се било шта променити у његовом корисничком статусу.

Корисници инвалидске пензије могу да обављају привремене и повремене послове, или могу бити ангажовани по уговору о делу, и за њих се не покреће поступак поновне оцене радне способности.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Прерачун пензије

? М. П., Лозница: Од 1. јануара 2015. године сам у пензији. Испунио сам оба услова и добио привремено решење. Радио бих по уговору о делу, али послодавац ће ме пријавити на минималац. Да ли то може касније да ми смањи пензију, пошто се ради о минималном износу?

Одговор: На висину пензије утиче дужина пензијског стажа и остварена зарада, с тим да увећање стажа осигурања, а смањење зарада у тим годинама у односу на просечну годишњу зараду у Републици може довести до смањења пензије. Да би износ пензије био повољнији са увећањем стажа осигурања, потребно је да у том периоду остварена зарада буде приближно на нивоу зарада пре пензионисања.

Према члану 121 Закона о ПИО, корисник старосне пензије или превремене старосне пензије који се запосли на територији Републике, има право по престанку тог запослења на поновно одређивање пензије, ако је био у осигурању најмање годину дана. Уколико након прерачуна износ пензије буде нижи, кориснику се исплаћује повољнији износ.

Неопходно 15 година стажа

? М. М., Ђуприја: Имам 72 године старости и 10 година стажа. Да ли могу да добијем неку пензију? До сада се тим поводом нисам никоме обраћала, па ни Фонду ПИО.

Одговор: Према Закону о ПИО, да би осигураник остварио право на старосну пензију када на-

врши законом прописане године живота, потребно је минимум 15 година стажа осигурања.

Пуна инвалидска пензија

? И. Р., Сомбор: Рођен сам 1977. године. Од 2000. године болујем од мултипле склерозе. Корисник сам туђе помоћи и неге и 50 одсто инвалидске пензије. Инвалидску пензију примам од 2003. године, у почетку је то била привремена накнада, а сада је инвалидска пензија 50 одсто. Имам укупно три године радног стажа. Да ли имам право на пуну инвалидску пензију?

Одговор: Право на 50 одсто инвалидске пензије престаје са даном испуњења услова за стицање права на старосну пензију, превремену старосну пензију или инвалидску пензију. Право на инвалидску пензију стиче осигураник код кога настане потпуни губитак радне способности, под условом да је тај губитак настао пре навршене година живота прописаних за стицање права на старосну пензију и да има навршених пет година стажа осигурања. Изузетак су осигураници код којих

је инвалидност, проузрокована болешћу или повредом ван рада, настала пре навршене 30. године живота јер је у том случају потребно до три године стажа осигурања.

Органи вештачења Фонда цене радну способност осигураника према његовом здравственом стању, а налазе, оцене и мишљења доносе на основу лекарског прегледа, тј. на основу непосредног увида у здравствено стање осигураника и на основу релевантне медицинске документације.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ЈЕДАН КОНТИНЕНТ	ГЛАС ОСИГУРАНИКА	СИМБОЛ ЗА АЗОТ	РЕЛАКСИРАТИ СЕ	СВИРАЧИЦЕ ВИОЛИНЕ	ПОРЕДАК ВОЈНИКА	ИМЕ РАНИЈЕ СКИЈАШИЦЕ ПРЕЛ
ОЗНАКА ЗА СЕБЕР		ЖЕНСКО ИМЕ РАЗГОВАРАЊЕ					
СИМБОЛ ЗА ЕРБИЈУМ			ПЕШАК У ШАХУ ОЗНАКА ЗА КАРАТ				
ШУПЉИНА У ЂЕЛИЈАМА							
ЕКОНОМСКА ЗАЈЕДНИЦА (СКР)			КРАХ, ПРОПАСТ ПОТВРЂЕНО ПЕЧАТОМ				
МЕСТО У СРБИЈИ							
ЖУРНАЛИСТА							
НЕМАНИ, СТРАШИЛА						ОЗНАКА ИТАЛИЈЕ ОЗНАКА ЗА ТОНУ	
ПРЕЂАШЊЕ СВРШЕНО ВРЕМЕ (ГРАМ.)							ТУЂИ, МЛАТИТИ
МРЕШЋЕЊЕ РИБА						СИМБОЛ ЗА УРАН ПРИБОРИ ЗА РАД	
ОЗНАКА ЗА ЕЛЕКТРОН		У НЕКО ВРЕМЕ ИМЕ СТРАВИНСКОГ					
РЕКА (ШПАН.)				ШУМСКА КРЕДА МЕНИЧНА ЈЕМСТВА			
ИДУЋЕ ГОДИНЕ (СКР)			ГРАД У ИНДИЈИ МЕСТО У СРБИЈИ				
ВРСТА БРОДА							
ПОКРАЈИНА У ГРЧКОЈ					ИНДУСТ. ТЕПИХА ГРАД У УКРАЈИНИ		
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ИМЕ ГЛУМЦА ДАГЛАСА	ТЕЛЕФОН. ПОЗИВ ВРСТА ПТИЦЕ				ДЕСЕТО СЛОВО ГРАД У ЈОРДАНУ	
БОРБА СА БИКОВИМА							УЗВИК НЕСТРПЉЕЊА
ЈЕЗЕРО У СЕВЕРНОЈ АМЕРИЦИ				ИМЕ ГЛУМИЦЕ САМС ОСНОВНА ТАРИФА			
СИМБОЛ ЗА РАДИЈУМ			ЈЕДНОЦИФ. БРОЈ 30. СЛОВО ЂИРИЛИЦЕ				
ДЕЛО БОРЕ СТАНКОВИЋА							

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							

У овој укрштеници сами уписујете црна поља.

ВОДОРВНО: 1. Скок преко нечега, 2. Развод брака, 3. Пружити корак напред, 4. Женско име – Ознака за ампер, 5. Шпански мистични песник и филозоф, Рамон (1235-1315) – Мирис, задах, 6. Становник главног града Алжира, 7. Хемијски симбол за азот – Мاستило, 8. Зграда за смештај кукуруза – Иницијали француског писца Франса, 9. Означити цртањем, 10. Виша спрема (скр.) – Завршетак молитве, 11. Хемијски симбол за кисеоник – Врста папагаја – Ознака за Италију, 12. Област којом влада емир, 13. Власништво (мн.), 14. Аутомобилска ознака за Кикинду – Прибор за рад, 15. Име певача Лукаса – Хемијски симбол за илинијум, 16. Мањи талас на води.

УСПРАВНО: 1. Ограда на степеницама – Орган чула слуха – Једна карташка игра, 2. Растурање, кало – Клинички центар Србије (скр.) – Женско име, 3. Степенице у покрету – На ову страну, овамо – Име глумца Паћина, 4. Место на Пељешцу – Ништавна особа – Ознака за алт, 5. Поворка камила у пустињи – Врста цвета, 6. Показна заменица – Стављати сирће у нешто, киселити – Летописи, 7. Рудник угља у Босни – Привлачна сила – Двадесет треће слово ћирилице.

РЕШЕЊА-СКАНДИНАВКА: с, Новак, ер, пион, вакула, ез, слом, Гртина, новинар, авети, и, аорист, мрст, у, е, некад, рно, ила, ил, Анвар, корвета, Арта, ит, ало, и, корид, Ири, Ема, ра, осам, Коштана, БЕЛЕ УКРШТЕНЕ РЕЧИ: прескок, растава, искорак, Стана, а, Лул, вон, Оранац, и, н, тинта, кош, аф, учпати, вс, амин, о, ара, и, емипрат, својине, ки, алат, Аца, ил, таласић.

Да ли сте знали ...

– да су најстарије новине на свету – „Пост-ок Инрикес Тиднигар“ почеле да излазе 1645. године у Шведској? Међутим, одлуком шведског парламента од 1. јануара 2007. новине више не излазе у штампаној форми него се објављују на веб-сајту Шведског завода за регистрацију компанија. Ипак, папир није сасвим нестало: за архиву се и даље штампају три примерка листа.

– да су се прве новине на српском језику, „Сербскија новине“, појавиле у Бечу 1791. године? Први српски дневник, такође штампан у Бечу, „Новине сербске“, изашао је 1813, као и први српски алманах, „Забавник“, 1816. године. Неколико значајних српских листова и часописа излазило је у првој половини 19. века у Пешти, а први је „Летопис Матице српске“, покренут 1825, који излази и данас као један од најстаријих књижевних часописа у Европи.

– да је „Панчевец“ најстарији локални недељни лист у Србији? Први број „Панчевца“, листа за просветне и материјалне интересе, који је уједно био и први панчевачки лист на српском језику, појавио се 13. априла 1869. године и са краћим прекидима излазио је и излази у три века.

– да је почетак двадесетог века у Србији обележен успоном дневне штампе? У Београду је 1904. излазило 13 дневних листова. Најстарије су биле званичне „Српске новине“, а најмлађа „Политика“, коју су те године покренули браћа Владислав и Дарко Рибникар. Први број „Политике“ штампан је у тиражу од 2.450 примерака, на четири стране, по цени од пет пара. „Политика“ је за неколико година постала најугледнији и најчитанији српски лист.

– да се први број часописа РФ ПИО „Глас осигураника“ појавио пре пуних 47 година? Лист се штампа у тиражу од 23.000 примерака и доставља бесплатно на познате адресе: осигураницима, корисницима права из ПИО, хуманитарним удружењима и удружењима грађана, невладиним организацијама, органима власти, научним установама... О квалитету часописа говоре дуге листе чекања које се формирају у редакцији.

– да је до 2007. године било 6.580 дневних новина у свету, а продавало се 395 милиона примерака дневно? Светска рецесија од 2008, у комбинацији са брзим растом веб-алтернатива, изазвала је озбиљан пад оглашавања и продаје новина.

Мандат

Глас разума никад није прејак.

Чувајте природу око себе да бисте је сачували и у себи.

(Не)поштовање старости је огледало будућности младости.

Брак који очекује футур у заједничком стану мора, по потреби, да буде и у трпном стању.

Државо, ту сам и ја, просечни пензионер.

Само живот има доживотни мандат.

У сукобу интереса увек побеђује неки интерес.

Слободан Дучић

Баш су (с)личне

Ала личе. Или су сестре или иду код истог пластичара.

Извоз расте: најбоље иду малине и млади лекари.

Кад ме лекарка пита на шта се жалим, не знам одакле да почнем.

Шта вреди што је смех лек, кад хумористичке серије не дају на рецепт.

И после блока реклама на телевизији, успем да се сетим који сам филм гледао. Тако тренирам меморију.

Спаковао сам кофер за море. Ено га, стоји још од 2000. године.

Откад сам се оженио докторком, ни у самопослугу не смем да одем без упута.

Како је израз „забрањено воће“ добио име? Ваљда по ценама.

Старлете имају добре ноге. А понека има и наногицу.

У оквиру заштите човекове средине, разматра се могућност укидања „Фарме“ и „Парова“.

Дејан Патаковић

Цајтнот

Живим како знам и умем. А нити знам, нити умем!

Ми радимо за мале паре, јер нећемо да будемо робови новца.

Ми баш не губимо време. Стално смо у цајтноту.

Ја никад не мењам мишљење већ само угао гледања.

Свет би био много бољи и хуманији да сваки човек има и своју људску страну.

Некад главе лете, а некад падају. Све зависи од њихове специфичне тежине.

Зоран Т. Поповић

Репрограм мортале

Предсобље вечне куће поетичније звучи него чекаоница смрти.

Лагодније је ићи у сусрет судњем часу у пензионерском бифеу него у лекарској чекаоници.

Бити пензионер није смртни грех, али под условом да је пензија пристојна.

На смрти се најозбиљније размишља о животу.

Они који уништавају природу као да су смртно заљубљени у њу.

Репрограмирање дуга у банци личи на салто мортале, у преводу – на ризичан, вратоломан скок.

Танго пред смрт приличи у Аргентини, али у Србији претходи пиперка пред прелазак из животарења у загробни, бољи живот.

Сава Завишић

Непристрасни судија

Песимиста не би био то што јесте, кад би живот био оно што није.

Није на одмет знати да је понекад нешто боље не знати него знати.

Добро је докле год може лоше да се исправи, па да буде боље.

Највише се ногатају они којима је све надхват руке.

Време је непристрасни судија: можда баш зато што није ни мушко ни женско.

Кад сакупљач секундарних сировина наиђе на какву књигу у контејнеру, он је обавезно прелиста: да се увери да није нека новчаница између листова.

Никола Ц. Станковић